DZIŚ PEŁNA TABELA WYGRANYCH LOTERJI
Należytość pocztowa opłacona gotówką
WYDANIE V, IV,
Rok XVIII. Kraków, niedziela 14 kwietnia 1935 Nr. 104

NOWY DZIENNIK

Adres redakcji i administracji: Kraków, ulica Orzeszkowej L. 7. Telefon Nr. 102-79. — Telefon redaktora naczelnego Nr. 136-89. Konto czekowe PKO w Krakowie 400.636.
Redaktor naczelny przyjmuje od godz. 12-ej do 1-ej w południe.

15 GROSZY

Wszelkie komunikaty należy nadsyłać wprost do administracji.
Rękopisów redakcja nie zwraca.
Za inseraty redakcja nie odpowiada.
Ceny ogłoszeń i prenumeraty uwidocznione na ostatniej stronie

Kwestja żydowska omawiana w Stresie?

(Telegram własny „N. Dziennika" przez Ż. A. T.)

Wiedeń, 13. 4. „Die Stimme" zamieszcza wynurzenia dyplomaty, który, jak zapewnia to pismo, jest bardzo dobrze obeznany z sytuacją międzynarodową. Zapewnia on, że **w Stresie będzie także omawiana kwestja żydowska.** Oto co pisze ów dyplomata: „Nietylko Żydzi, ale także i nie-Żydzi nie zapomnieli dnia 1. kwietnia 1933 roku. Rządy Francji, Czechosłowacji i Szwajcarji dobrze wiedzą, jaki los oczekuje te kraje i narody w razie zwycięstwa niemieckiej polityki ekspansyjnej. Zdają one sobie sprawę, że katastrofa rozpocznie się w chwili, gdy w Austrji stanie się faktem wewnętrzna Gleichschaltung, toteż śledzą za sukcesami zasady rasowej w Austrji poszczególne państwa, a wychodząc z różnych założeń, dochodzą jednak do tego samego wyniku, dlatego też w rozmowach w Stresie kwestja żydowska odgrywa bardzo doniosłą rolę.

Jeszcze jedna ofiara Azefa-Westmanna

Paryż, 13. 4. „Paris Midi" donosi, iż policja szwajcarska prowadzi dochodzenia w sprawie tajemniczego zaginięcia emigranta niemieckiego Mendelsohna, zamieszkałego w Asconie. **Istnieje przypuszczenie, iż został on zamordowany. Zbrodnia prawdopodobnie została popełniona podczas pobytu w Asconie Wesemanna, zamieszanego w sprawę porwania Jacoba.**

Prałat skazany na półtora roku więzienia za krytykę książki Rosenberga

Berlin, 13. 4. PAT. Sąd specjalny w Rostock skazał tamtejszego proboszcza kościoła katolickiego prałata Leffersa na półtora roku więzienia. Prałat Leffers w dyskusji z trzema studentami na temat „Mitu 20 wieku" Rosenberga, czynił uwagi, wykraczające przeciw ustawie o podstępnych atakach przeciwko państwu i partji. Swojemi wywodami Leffers chciał udzielić studentom pomocy duszpasterskiej.

Dziś w numerze:

Kto wygrał na loterji?

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 13. 4. (Sin) W dzisiejszem ciągnieniu Loterji padły większe wygrane na następujące numery: 100.000 zł. wygrały nry: 62487, 134862, 168759. — 50.000 zł. nry: 99463, 173232. — 20.000 zł. nry: 45638, 78293. — 10.000 zł. nry: 1023, 64129, 72386, 76517, 164414, — 5.000 zł. nry: 31644, 100427, 103197, 177916. — 2.000 zł. nry: 5918, 78733, 80288, 95201, 122586, 167759. Drugie ciągnienie: 20.000 zł. wygrał nr. 116491. — 10.000 zł. nry: 73035, 174857. — 5.000 złotych nr. 81848. — 2.000 zł. nry: 52590, 105515, 179143.

OZJASZ THON

Sesja A. C. i jej finał

W jednej żydowskiej gazecie, która dawniej była zupełnie niesjonistyczną, a kiedy „przeszła" na sjonizm, to już odrazu na rewizjonizm, — ogłoszono żarliwą krytykę o statniej sesji Komitetu Akcyjnego. Między innemi stwierdzeniami, mającemi udowodnić ad oculos, że ta sesja na nic się nie przydała, było także to, że nikt, ale też zgoła nikt, się o posiedzenia nie troszczył, nikt się niemi nie zajmował. Znaczy to najoczywiściej, że ten cały Komitet Akcyjny na nic się nie przydaje, że ma żywot bardzo marny, a z takiej raz stwierdzonej i potwierdzonej przesłanki wynika niezbicie, że obecna Egzekutywa jest całkowicie do niczego. Otóż jabym był bardzo skłonny z tego „faktu", którego prawdziwości nie mogę, rzecz jasna, stąd skontrolować, wyciągnąć „akurat" przeciwny wniosek. Rzekłbym mianowicie na zawstydzający widok pełnego zobojętnienia szerokiej masy wobec poczynań czy narad A. C. świadczy o tem, że się tam musiała odbywać bardzo rzeczowa i ważna praca, po publiczność nie zwraca na taką pracę żadnej uwagi, mając zainteresowanie przeważnie, jeśli nie wyłącznie, dla rzeczy szumnych i głośnych, lub nawet zgoła dla — skandali. Tego wszystkiego istotnie nie było na posiedzeniach A. C., które wskutek tego „organicznego braku" nie były ciekawe, ale za to były bardzo wydajne.

Jest prawdą niewątpliwą, że obecna Egzekutywa „ma szczęście", bo jej danem jest działać w czasie wielkiego przypływu ludzi i funduszów do Palestyny, a to wszystko, powiada mocno gorżkawa opozycja, dzieje się poza sferą wpływów Egzekutywy. Otóż to założenie, samo w sobie, jest nieprawdą. Nigdy się nic nie dzieje poza sferą wpływów tego organu, który pośrednio czy bezpośrednio jednak z natury swej zasadniczej funkcji wszystkiem kieruje. Już choćby dlatego, że Egzekutywa jedyna bezpośrednio się styka z rządem kraju i na kierunek tego rządu i jego główne poczynania wywiera wpływ. Nie byłoby tego wielkiego przypływu, gdyby go Egzekutywa, zresztą przeważnie dosyć mozolnie, nie wyjednała u czynników miarodajnych. Toć to jest wprost śmieszne powiedzieć, że wszystko się dzieje poza sferą wpływów Egzekutywy, skoro to ona musi kołatać o każdy certyfikat, a pokazuje się, że jej kołatanie jest przecież naogół mocno skuteczne. Kiedyśmy mieli choćby tylko „fantazję" na takie olbrzymie „szediule", jakie teraz bywają zrealizowane? Dopiero dzisiaj czytamy o nowej liczbie, dochodzącej do ośmiu tysięcy, którą Egzekutywa wykołatała. Ośm tysięcy certyfikatów — to czyni zapewne około dwadzieścia tysięcy dusz. A do tego dochodzi cała imigracja bezcertyfikatowa, kapitalistów itd. To jeśli ostatnie „szediule" dały na rok licząc blizko 43 tysięcy imigrantów, to możemy się śmiało spodziewać na przyszły rok, nawet gdyby drugie półrocze nie przyniosło powiększenia liczby certyfikatów, co jest przecież nieprawdopodobne, przy bytku około 60 tysięcy nowych przybyszów. To już znaczy bardzo poważny przyrost. A ten silny strumień musi być należycie opanowany, i tak też faktycznie jest, skoro się prawie nie słyszy z żadnej strony ani lekkiego szmeru skargi na jakieś zamieszanie, jakieby powstało przy tym silnym prądzie imigracyjnym. Znaczy to, że wszelkie przygotowania są poczynione, oczywista ze strony tych czynników, które za tę czynność są odpowiedzialne. Obok korzystnych warunków objektywnych musi jednak być jakaś pewna ręka, która kieruje i prowadzi, chociaż nie zawsze jest widoczna, bo się nie wysuwa. Rola Egzekutywy nie jest tedy tylko bierna, ale niewątpliwie mocno aktywna obok, oczywista, „szczęśliwego" zbiegu okoliczności, wśród których jej danem jest pracować.

Zresztą ktoś kiedyś słusznie powiedział: Trwałe szczęście może mieć jednak tylko — dzielny. Los wygrać może każdy, nawet najgłupszy, — pono tak też przeważnie bywa, że głupcy wygrywają... —, ale do prowadzenia intratnego przedsiębiorstwa jest jednak potrzebną duża doza dzielności.

Stwierdźmy tedy z całym spokojem, ale też z całą pewnością, że nasza obecna Egzekutywa pracuje dzielnie i skutecznie. A to chyba nie będzie stanowiło argumentu przeciw stwierdzeniu tej jawnej prawdy, że obecna Egzekutywa ma w sobie dużą przymieszkę elementu robotniczego. Mniejsza o polityczny kierunek naszego elementu robotniczego, z którym można teoretycznie sympatyzować lub nie, to przecież najprostsza prawda każe przyznać, że ten element dotychczas budował i wybudował Palestynę. Cały idealizm, całe poświęcenie i cała wydajność pracy były po tej stronie. Element burżuazyjny dopiero teraz nadciąga, kiedy Palestyna przestała być idealnem poświęceniem i stała się nietylko pewnem, ale przedewszystkiem jedynem zbawieniem. Sprawiedliwość każe żądać, ażeby ten nowy element powoli zasłużył sobie na pełny udział w kierownictwie i przodownictwie.

To są jednak właściwie przeważnie roztrząsania o charakterze teoretycznym, bo w samej praktyce życiowej niema znowu w Palestynie takich gwałtownych wstrząsów i sporów. Jest poprostu nieprawdą, lub conajmniej grubą przesadą, gdy się twierdzi, że żywioł robotniczy jest tak mocno agresywny i żądny panowania nad całością tworzącej się Palestyny. On pragnie mieć swój udział i swoje słuszne wynagrodzenie, — a to chyba mu nasze sumienie narodowe samo przyznaje.

Zresztą dziś, po sesji A. C., mamy żywe fakty, które świadczą wymowniej i przekonywują pewniej o słuszności powyższych tez, aniżeli wszelkie teoretyczne roztrząsanie. Wszak widzimy, że A. C. powzięło swoje uchwały przeważnie jednogłośnie, lub niemal jednogłośnie, za wyjątkiem grupy rewizjonistów, przeciw którym niektóre uchwały były skierowane.

Szczególnie nasuwa się w tym związku wspomnienie o uchwałach w dziedzinie t. z. dyscypliny wewnątrz organizacji. To postanowienie jest świadomie i wyraźnie skierowane przeciw nadużyciom, jakie w dziedzinie publicznej, szczególnie politycznej pracy, popełniają rewizjoniści. Czego oni już w ostatnim czasie nie nawarzyli! Poszli do Genewy z petycją i słyszeli odpowiedź, że mandat nie zawiera postanowienia w przedmiocie państwa żydowskiego. Oby to się kiedyś na nas nie pomściło! Przyjdzie kiedyś czas, kiedy podniesiemy jako już realne i dojrzałe żądanie, by nam przyznano „państwowość" żydowską w odbudowanej przez nas i zamieszkałej Palestynie. Wtedy będzie się szukało w rocznikach Ligi Narodów i znajdzie się ową zimną mrożącą odpowiedź! Rozpocznie się tedy dopiero walka celem unicestwienia tego cienia, którego wcale wyprodukować nie mieliśmy potrzeby. Jakby cicha umowa istniała między organizacją sjonistyczną a czynnikami miarodajnemi, że się o tej rzeczy nie mówi. Czeka się, aż można będzie zrobić, bo nigdy ze **słowa** państwo nie powstaje. Teraz najniepotrzebniej w świecie zmusiło się Ligę Narodów do zerwania milczenia, a wtedy inaczej nie będzie mogła ona mówić, aniżeli mówiła. Ale naco nam to było potrzebne.

Nieszczęście rewizjonizmu, a tem samem i naszem nieszczęściem jest, że tam panuje kult słowa. Może to słowo być w danej chwili lub wogóle całkowicie puste, byleby miało dźwięk. Może to stąd pochodzi, że na czele stoi taki mistrz słowa, który się sam uznaje melodyjnym dźwiękiem słowa. Tak jednak świat nie ustosunkowuje się do realizmu życiowego. Tu trzeba faktów, wyraźnych, pełnych faktów, choćby nudnych i mozolnych, a nie słów, choćby dźwięcznych i melodyjnych.

Ot teraz szermuje się nowem słowem, które pozbawione jest treści. Nagle gruchnęło zgromadzeniowe hasło: Chcemy zebrania „okrągłego stołu" — a ta „okrągłość" już po woduje cały zawrót głowy. Od rana do nocy i od nocy do rana tylko w kółko jedno i to samo: okrągły stół. Ale gdyby ten stół był okrągły jak najsolidniejsza kula, gdyby wykazał pełnych 360 stopni, to jednakby do niczego nie doprowadził. Przecież my ciągle siedzimy razem, rozmawiamy, dyskutujemy, ujadamy się. A to się dzieje przy wszystkich możliwych kształtach stołu. Ale tu ciągle tensam postulat, że aż w głowie przewraca: Okrągły stół. Czy można się dziwić, że A. C. nie mógł poważnie traktować tego pustego żądania i wskazywał ciągle, że już siedzi się razem przy takim stole, czy innym, że tedy nie trzeba zwoływać nowych zebrań i narad, nie pomogła żadna logika. Nie pomógł też druzgocący dla rewizjonizmu fakt, że jego reprezentanci byli całkowicie izolowani. Naturalnie — tak długo się groziło, aż musiało się groźbę wykonać i rewizjoniści opuścili posiedzenie, zapowiadając, że i na Kongresie się nie zjawią.

I znowu była sromotna, ale zasłużona klęska: ani nikt się nie wzruszył tym niefortunnym ekscedensem. Poszli — nikt ich nie żegnał, nikt ich nie wołał i nie prosił do powrotu.

Rzecz jasna, że nic sprawia mi to wielkiej przyjemności. Tak, czy inaczej— zaistniał rozłam, chociaż niegroźny, w organizacji. To przyjemne nie jest. Ale trzeba powiedzieć: lepiej już, że zaistniały jasne i wyraźne fakty. Przykre czy nie przykre — byleby naprężenie ustało. Jest przecież więcej niż prawdopodobne, bo jest wprost stuprocentowo pewne, że tylko zagorzali partyjnicy rewizjonistyczni, a może tylko ci, co są zaangażowani w kierownictwie, pozostaną poza organizacją sjonistyczną. Co tchnie prawdziwem przekonaniem sjonistycznem albo nie uczyni nawet

gestu wystąpienia, albo poprzestanie właśnie na geście i powrócą. Nie — organizacji nic zgoła nie grozi. To uczucie i przekonanie mieli też w A. C., skoro najlżejszej próby nie zrobiono dla zażegnania niebezpieczeństwa. „L'assemblée continue" — jak powiedziano w Paryżu po ataku bombowym. Kontynuowano posiedzenie i wszelkie uchwały powzięto jednogłośnie.

Dobra sesja to była. I dobrze się stało, że się uchwaliło wyraźnie dyscyplinę. Bez niej nie może istnieć dobrowolna organizacja, która żadnemi środkami przymusowemi nie rozporządza. Dyscyplina — dałem tej myśli nieraz wyraz jak najbardziej stanowczy — w organizacji jest jedynym fundamentem, na którym ona stoi, a zarazem jest wysokiem dostojeństwem moralnem. Ona też u nas była zawsze w wysokiem poszanowaniu, aż przyszła jakaś anarchja i zaczęła burzyć. Dobrze się stało, że się przed anarchją zaryglowało drzwi. Odtąd każdy, który szekel bierze, wie, co go obowiązuje, a od jego poczucia etycznego będzie zależało, ażeby spełnił ściśle zobowiązanie.

Tak — sesja A. C. była najwidoczniej bardzo wydajną, a może nawet być uważana za fundamentalną. Byle jak najmocniej zewrzeć szeregi!

Trzecia Rzesza

Werner Sombart przeciwko teorji rasowej

Berlin. (ŻAT) Prof. Werner Sombart wygłosił w wyższej szkole im. Lessinga wykład o socjologji w którym — według sprawozdania „Frankfurter Zeitung" — poruszył także kwestję rasową. **Równość biologiczna ludzi,** oświadczył prof. Sombart, **jest przesłanką wszystkich faktów społecznych, rasy ludzkiej wogóle. Na niej dopiero opiera się to, co z ludzi czyni ludzi, ich związek duchowy.**

Uznając równość ludzi, nie należy jednak przeczyć zachodzących między niemi różnic. Społeczeństwo ludzkie jest wytworem wzajemnego oddziaływania cech zbieżnych i rozbieżnych. Kultura polega na wzroście rozbieżności, t. j. na wzrastającem zróżnicowaniu. Nauka o rozbieżnościach jest dla życia społecznego ważna dopiero w dalszym planie

Zaproszeni i wypędzeni

Frankfurt. (ŻAT) „Frankfurter Volksblatt" zamieszcza następujące charakterystyczne doniesienie z miejscowości Bündingen: „Na dorocznem zgromadzeniu NSDAP w Bündingen zakomunikowano o następującym godnym ubolewania fakcie: Miejscowi masarze odbyli zebranie, na które zostali zaproszeni także Żydzi. Kierownik grupy oczywiście niezwłocznie rozwiązał zebranie. W ciągu jednej minuty lokal został judenfrei..."

Pismo nazistyczne domaga się usunięcia dzieci żydowskich z szkół powszechnych

Norymberga. (ŻAT) „Fraenkische Tageszeitung" zamieszcza dłuższy artykuł „ze świata młodych Żydów", pełen oszczerstw o dzieciach żydowskich, które uczą się w szkołach powszechnych i wpływają rzekomo, „destrukcyjnie" na dzieci aryjskie. Przebywanie na jednej ławie szkolnej musi doprowadzić do pewnego koleżeństwa. Praktykuje się przeto naogół, że Żydów lokuje się parami w oddzielnych ławkach. Pismo wyraża w końcu życzenie, aby całkowicie „wyeliminowano uczniów i uczenice żydowskie z wspólnego nauczania".

Żydom w Niemczech nie wolno publicznie gratulować

Monachjum. (ŻAT) Radjostacja monachijska podała do wiadomości, że przez radjo nadawane będą gratulacje radjosłuchaczom, którzy osiągnęli 90-ty rok życia lub obchodzą „brylantowe gody" albo też rodzinom, gdzie narodziło się 10-te dziecko. Gratulacje mogą być składane jedynie osobom pochodzenia aryjskiego.

M. Kahany

W sztabie generalnym

(Od naszego specjalnego wysłannika)

Stresa, w kwietniu

BEZPIECZNE SPOTKANIE

W przededniu Konferencji w Stresie nie wiedział nikt, co z niej wyniknie i czy właściwie coś wyniknie. Powierzchowni krytycy Ligi Narodów twierdzili zawsze, że fiaska konferencyj międzynarodowych w ramach tej instytucji tłumaczą się zbyt licznym udziałem państw małych i wielkich, zainteresowanych w różnych stopniach, albo bezpośrednio zupełnie nie zainteresowanych, w danym konkretnym konflikcie. W rzeczywistości wszystkie fiaska Ligi Narodów i różnych powojennych konferencyj zawinione zostały wyłącznie przez brak zgody wśród grupy t. zw. wielkich mocarstw europejskich, czyli praktycznie biorąc: Wielkiej Brytanji, Francji i Italji. Podczas gdy jednak, w łonie Rady Ligi albo w łonie większych konferencyj międzynarodowych mocarstwa te mogły zawsze brak zgody między sobą zamaskować przez powoływanie się na niechęć lub niesnaski wśród różnych mniejszych państw europejskich, albo brak zgody mocarstw pozaeuropejskich. to w Stresie będą one poraz pierwszy musiały przyjąć publicznie odpowiedzialność za dalsze losy Europy na swoje własne barki. Ten negatywny szczegół jest w przededniu spotkania premjerów i ministrów spraw zagranicznych Wielkiej Brytanji, Francji i Italji jednym z niewielu faktów, dających się stwierdzić — pozytywnie. Zresztą panuje ten sam chaos i ta sama niepewność, co z okazji uprzednich większych konferencyj, gdyż przyczyna — brak solidarnej zgody i akcji trzech wielkich mocarstw europejskich w obliczu zwartego ataku Niemiec hitlerowskich — działa w tym wypadku z tylko większą jeszcze wyrazistością.

Pozatem można jeszcze pozytywnie stwierdzić, że pp. Mussolini, Mac Donald, Simon, Flandin i Laval prowadzić będą mogli swoje doniosłe rozmowy w Stresie w warunkach zupełnego bezpieczeństwa osobistego. Rządy dyktatorjalno - policyjne hołdujące zasadzie „totalności" państwowej pokazują tu ministrom, dziennikarzom i innym obywatelom państw „gnijącej" demokracji zachodnich w sposób aż nader naoczny, jakiemi środkami należy w dzisiejszych czasach dbać o porządek i urzeczywistniać zasadę „primum vivere deinde philosophari". By móc rozmawiać o bezpieczeństwie europejskiem, trzeba przede wszystkiem zapewnić osobiste bezpieczeństwo samych negocjatorów. Prymitywnemu temu nakazowi stało się zadość.

PRZEZ GRANICĘ.

Italja posiada w zachodniem i południowem pasmie Alp jedyne w swoim rodzaju, idealne bezpieczne granice naturalne. Za granicami temi siedzą w dodatku sąsiedzi tak pokojowi, jak Francja i Szwajcarja. Niemniej strzeżone one są obecnie w wyjątkowo ostry sposób, bo Stresa leży w oddaleniu kilkudziesięciu tylko kilometrów od granicy szwajcarsko - włoskiej. W wysokich, niedostępnych i wiecznym śniegiem pokrytych górach zostały posterunki wojskowe podwojone. W kilku dla stopy ludzkiej i dla kolei dostępnych przełęczach podróżni z zagranicy poddawani są surowej kontroli i rewizji. Kontroluje się nietylko papiery osobiste i walizki, ale także — ciało każdego przybysza. Dla tej rewizji zarezerwowany jest w pędzących poprzez tunel Simplonu ekspresach jeden przedział, w którym przy zapuszczonych storach i w intymnem sam-na-sam z nader obowiązkowym szefem wielkiej zgrai celników i militantów faszystowskich trzeba się pokornie spowiadać i zapewniać, że nie zabrano ze sobą ani palnej broni, ani bomb.... Dla uspokojenia tego surowego pana wyciągnąłem z kieszeni surduta stylograf, tłumacząc, że jest to jedyna broń — coprawda dosyć niebezpieczna — którą jako bezbronny dziennikarz stale przy sobie noszę. Ale to gołosło-

wne zapewnienie go bynajmniej nie uspokoiło. Dopiero po sumiennem wymacaniu i wyłechtaniu mojego grzesznego ciała od stóp do głowy uśmiechnął się z ulgą i pozwolił mi odejść wśród wielu „bene” i „moltograzia”.

Wróciwszy do moich walizek, zastałem obok nich innego celnika zatopionego w lekturze numeru „Times'ów”, który odkrył w mojej walizce. Ten „dokument” w nieznanym dlań języku przykuł jego szczególną uwagę. Przeglądał grubą angielską gazetę strona za stroną, choć oczywiście z niej nic wyczytać nie mógł. Tem pilniej badał fotografje i obrazki. Wybawiełm go w końcu z kłopotu zapewnieniem, że dana gazeta jest znanym organem faszystów angielskich...

OBÓZ WAROWNY

Łagodna, karmelkowa i właściwie tylko dla miłosnych westchnień zakochanych parek i szczęśliwych nowożeńców jakby stworzona Stresa przeistoczyła się w obóz warowny, względnie w rodzaj siedziby wielkiego sztabu generalnego podczas wojny. W spokojnym i zacisznym hoteliku, z którym łączyły mnie wspomnienia dawnych, beztroskich pobytów w Stresie, zastałem ku memu zdumieniu ulokowaną w sali balowej kompanję karabinierów. Dwie trzecie wszystkich pokojów zajęte są przez oficerów i przez różnych przedstawicieli nader urozmaiconej hierarchji tajnej policji państwowej i milicji faszystowskiej. Sezon w Stresie się jeszcze nie zaczął i prócz pół tuzina starych panien angielskich i amerykańskich nikt tu jako kuracjusz dotychczas nie zawitał. „Il Duce” spłynął z obłoków w potężnym hydroplanie na Lago Maggiore i rozbił swoją główną kwaterę na odciętej od świata i ludzi wysepce „Isola Bella”. Delegacje angielska i francuska rezydują w wielkim hotelu - pałacu „Borromées”, a brać dziennikarska — za wyjątkiem hołdujących jeszcze indywidualizmowi krnąbrnych „out-siderów” — w drugim wielkim hotelu „Regina”. Resztę wolnych łóżek, stodół i publicznych budynków maleńkiej Stresy zapełniają oddziały wojska milicji i falangi tajnej policji. Od chwili przybycia Mussoliniego i zatknięcia niebieskiego sztandaru „Il Capo di governo” na najwyższy maszt zamku księcia Borromée, na uroczej Isola Bella, krążą nad Wielkiem Jeziorem bezustannie cztery włoskie samoloty wojskowe, pełniące służbę patroli powietrznej. Wieczorem i przez całą noc oświetla olbrzymi reflektor wszystkie zakątki Lago Maggiore, Stresy i miejscowości okolicznych Bez specjalnych kart legitymacyjnych, wydawanych przez biuro prasowe włoskiego ministerstwa spraw zagranicznych (po przeprowadzeniu bardzo szczegółowej ankiety) nie może się żaden dziennikarz poruszać swobodnie w Stresie, choćby nawet tylko po ulicy. Tor kolejowy i wszystkie lądowe albo wodne drogi dostępu do Stresy obstawione są gęsto posterunkami wojskowemi i żandarmerją.

W warunkach tak idealnego bezpieczeństwa życie jest — nieprawdaż? — nader przyjemne i błogie. Można się spokojnie zastanawiać nad zorganizowaniem pokoju w Europie. Anglicy przyjeżdżają ponoś z wielkim, nader rewelacyjnym planem: zwołania nowej konferencji europejskiej po konferencji w Stresie i po posiedzeniu Rady Ligi Narodów. Miejmy nadzieję, że rządy wielkich mocarstw pogodzą się przynajmniej co do daty i miejsca tej nowej historycznej konferencji...

SZALOM ASZ

PSALMISTA BOŻY

(DER THILIM-JID)

21

Zdaje się Jechielowi, jakgdyby mu nagle skrzydła urosły. Pola śniegowe iskrzą się i lśnią, jakgdyby kawały niebios spadły na ziemię. Zaprawdę, są to złamane wrota niebiańskie, wyłamane modlitwami pobożnych, wrota, które z hukiem runęły na ziemię. Teraz leżą strzaskane na polach, rozpostarte nad białym całunem śniegu. I wrota zmiłowania stoją otwarte naścieżaj. Modlitwa każdego człowieka dociera wprost poprzez rozwarte błękitne niebiosa przed tron Boży i natychmiast zostaje wysłuchana.

Tak to wędrował Jechiel, wyśpiewując przytem modlitwy, które pamiętał, i takie, które sam wymyślał, bez żadnego sensu i znaczenia. Rychło przechodziły słowa w czysty śpiew pozbawiony tekstu. Był to krzyk radości. Kończyło się na tem, że Jechiel wybuchał płaczem, wstydząc się tego zarazem.

* * *

Była w miasteczku Żydówka pewna, przed którą drżały ze strachu wszystkie kobiety. Przezywano ją „pobożna peruka“. Była ona czemś w rodzaju rabina dla kobiet. Pilnowała koszerności kobiet, dbała o to, czy przestrzegają przepisów, czy kroczą drogą właściwą.

Pewnego razu, kiedy Jechiel wrócił do domu z wędrówki, uszczęśliwiony paru groszami, które przyniósł ze wsi, a które wystarczą na pół tygodnia, zastał u matczynego łoża „pobożną perukę“. Lubiła odwiedzać matkę podczas choroby w godzinach zmierzchu, kiedy Riwka była sama. Od jednego razu do drugiego wydawała się „pobożna peruka“ jak gdyby wyższa. Wystrzelała w górę nienaturalnie, nogi jej i ręce wydłużały się, a także policzki stawały się dłuższe, przypominając coraz bardziej szkielet głowy końskiej. Cała twarz podobna była do konia. Duże żółte zęby końskie wyzierały spośród warg, brodę miała podłożną, nos wąski i płaski. Dla ochrony przed mrozem staruszka przewiązała chustę dokoła uszu. Potężny węzeł chusty chwiał się na starej peruce, przypominającej zielony mech. Oba końce węzła rysowały w zmierzchu wieczornym na ścianie kontury fantastycznych cieniów ptasich. W ten sposób siedziała „pobożna peruka“ w pokoju napół ciemnym, pochylona na kraju łóżka nad matką, mówiąc o czemś poważnie i z zapałem, do chorej. Słowom towarzyszyły ruchy długich, kościstych palców, któremi trzaskała od czasu do czasu. Gestykulujące dłonie rzucały, podobnie jak końce chustki na głowę, niesamowite cienie na ścianie.

Gdy Jechiel wszedł do izby obładowany pakunkami towaru, okryty śniegiem i wilgocią, „pobożna peruka“ westchnęła ciężko, długo potrząsała głową i rzekła wreszcie:

— I to ma być twoja nauka, Jechiel! I na to wyrosłeś!

Jechiel nie odpowiadał. Strzepnął śnieg z kapoty i postawił na ziemię wór z ziemniakami.

„Pobożna peruka“ nie przestawała zrzędzić:

— Czas już pójść się modlić Minche, Jechiel.

Jechiel pobiegł do bóżnicy.

Kiedy po „maariw“ powrócił z Bethamidraszu, zastał w domu obraz nędzy i rozpaczy. W izbie było ciemno, choć oko wykol. Matka i małe dzieci nie przestawały płakać i lamentować.

— Co się stało, zapytał zatrwożony Jechiel.

Dopiero gdy zapalił łuczywo, ujrzał, że matka leżała w łóżku, bijąc się w wychudzone piersi:

— Wiem, że dostanę się do piekła, że mnie będą prażyć w ogniowym kotle, że mi żadna męka nie będzie oszczędzona! Dziecko moje oderwałam od nauki! Wiem, że piekło to zamało dla mnie.

Płaczom matki wtórowało kwilenie dzieci.

Jechiel stał bezradny i zrozpaczony. Dopiero po niejakiej chwili przypomniał sobie o swym jedynym zbawcy, o dobrym sąsiedzie, reb Melechu, po którego teraz właśnie pobiegł.

— Przepędź ją precz, tę trefną „perukę“, jeżeli jeszcze raz przekroczy próg izby — wołał reb Melech, który w mig zrozumiał, co zaszło. Pędź ją kijem za próg! Bo ona matkę twoją piekłem straszy.

Potem przystąpił do łoża zrozpaczonej chorej, dodając jej otuchy:

— Dlaczego byś miała właśnie ty do piekła się dostać? — Riwka. Ciebie do piekła posłać — na to trzebaby mieć serce z kamienia. Czy ci się tak dobrze wiodło w życiu? Po hrabskich balach chodziłaś? Kurczęta na maśle zajadałaś? Za co ci się piekło należy? Pan Bóg nie taki zły. I na tamtym świecie istnieje sprawiedliwość i prawo. Niech mnie na świadka wezwą. Ja im dopiero powiem jak to się biedactwo męczyłaś, jak harowałaś krwawo, żeby męża i syna zotrzymać przy Torze. Że zachorowałaś ciężko, cóż na to można poradzić? Dlaczego, pytam, ma się tobie piekło należeć. Nie wierz jej! „Peruka“ będzie się smażyć w piekle, bo wygaduje na Pana Boga i dręczy dzieci żydowskie. Ty

T. G. MASARYK

Polityka mała i wielka

Nauka i praktyka w polityce — Wódz musi przedewszystkiem znać duszę człowieka

Znany literat czeski Karol Czapek ogłasza w tych dniach III. część swego dzieła pod tytułem: „Rozmowy z Masarykiem". Podajemy wyjątek, w którym prezydent Masaryk wypowiada swe poglądy na politykę małą i wielką.

Mówicie, że jedno jest prawo miłości i dla polityki i dla życia osobistego.

Oczywiście; przecież obejmuje całe życie, wszystkie jego przejawy. Wiem, że są politycy, głównie ci, którzy uważają się za bardzo praktycznych i mądrych, którym się to twierdzenie nie podoba. Ale doświadczenie, myślę, nie tylko moje, uczy, że polityka rozumna i uczciwa, jak mówi Hawliczek, jest najpraktyczniejszą i najlepiej prowadzi do celu. Wreszcie tak zw. idealiści mają zawsze rację i więcej zrobią dla państwa, narodu i ludzkości, niż ci inni politycy, jak się to mówi, realni i przebiegli. Przebiegły na koniec okazuje się głupim.

Ale racja idealistów nie bywa uznawaną za ich życia.

Czasem nie, czasem tak: w polityce młyny boże mielą pomału, ale dobrze. Mówiąc o moralności w polityce, mam na myśli przedewszystkiem taktykę polityczną i całą administrację; właśnie praktyka polityczna musi być moralną — oczywiście i polityczny program musi podporządkować się etyce. Polityki, jak i całego życia jednostki i ludzkości, nie mogę traktować inaczej, jak sub specie aeternitatis.

Rzecz jasna, dość dobry i nawet wzniosły program polityczny może napisać ktokolwiek. Ale trudniej jest znać administrację i dobrze ją wykonywać. A jeszcze trudniej jest zrozumieć o co chodzi w danym czasie państwu i narodowi, wskazać drogę w ciężkiej i odpowiedzialnej chwili, ustalić postępowanie i prowadzić. W tym sensie mówi się o polityce wyższej i rozróżnia się pojęcie męża stanu, polityka i „politykiera". Tak rozumiana polityka jest próbą zrozumienia danej chwili w biegu historji — taki polityk będzie znał przeszłość swego państwa i narodu, będzie rozumiał jego teraźniejszość, będzie myślał o jego przyszłości.

Wszystko to przeżyłem. Jak już powiedziałem, jestem człowiekiem polityki, interesują mnie problemy polityczne i trzymają mnie w swej orbicie już od młodości. Wiecie, że już od roku 1891 byłem posłem i że, z mandatu tego zrezygnowałem. Nieporozumienia ówczesne stworzyły dla mnie jedynie okazję, ale właściwym motywem był brak politycznego przygotowania. Zapoznając się z politycznym Wiedniem i ustosunkowaniem się jego do Europy, przekonałem się również, że do tej polityki nie jestem jeszcze przygotowanym w odpowiedniej mierze. Znów i z większą skrupulatnością zasiadłem do studjów politycznych. Starałem się uporządkować sobie w głowie pojęcia o co właściwie chodzi w naszej historji, a historja naszego narodu stanowiła dla mnie część historji powszechnej. Pozatem problem społeczny, problem słowiański i wiele innych — nie byłem politykiem w praktycznym sensie tego słowa, ale pisałem dzieła — i to należy do działalności politycznej.

Wówczas podkreślał Pan, że i polityka ma być pojmowaną w sensie naukowym. Czy i dziś jeszcze określa Pan w ten sposób politykę, po tylu doświadczeniach?

Tak — polityka jest i nadal coraz bardziej będzie wiedzą. W naszych uczelniach wyższych nie mamy coprawda jeszcze katedry polityki. Politykę, jako naukę, rozrzucono po wszystkich działach prawa — nauka o państwie, prawo państwowe i międzynarodowe, statystyka, ekonomja polityczna i t. d., a w dziale filozofji — historja, socjologja i inne. W innych państwach istnieją już specjalne katedry i wyższe uczelnie dla nauki polityki, jest również do dyspozycji bogatsza literatura fachowa — oczywiście to dopiero początki. Daleko nm jeszcze do naukowej polityki.

Czy nie wydaje się Panu, że istnieje przepaść między polityką w sensie nauki a polityką praktyczną, powiedzmy parlamentarną?

Istnieje. Jak mogłaby nie być? Taką samą przepaść widzimy między poglądami religijnemi mas wyznawców a wykształconych teologów. Nie mniejszą jest różnica między laikiem i prawnikiem i t. d. Proszę, spójrzcie na nasz polityczny rozwój od przewrotu: Rzuca się w oczy, że u steru rządu, w parlamencie i w stronnictwach znajdują się z małemi wyjątkami ludzie bez wyższego wykształcenia, ludzie, którzy stworzyli, zorganizowali i prowadzili stronnictwa, mając przytem dużo doświadczenia. Ci właśnie wodzowie i twórcy stronnictw musieli stworzyć sobie z praktyki i w praktyce teorję, bez teorji bowiem niema praktyki. Wiecie sami, jak chętnie teoretyzował Szwehla (b. premjer Czechosłowacji.—Uw. Red.) a jakim praktykiem był; Stronnictwa nasze posiadają swą teorję socjalizmu, agraryzmu, swą filozofję historji, swe pojęcia życia i t. d. Nie, bez wykształcenia politycznego, bez teoretycznego przygotowania nie może istnieć dobra polityka, powiedziałbym, polityka wielka. Jest prawdą, że stos świadectw nie jest jeszcze rękojmią wykształcenia i nie może zastąpić wrodzonych zdolności. A nie zpominajmy o wymaganiach moralnych; wykształcenie, egzaminy i tytuły nie gwarantują zacności, honoru lub stateczności.

A teraz nasuwa się pytanie: Jeśli mówi Pan o polityce w sensie nauki, jaki jest stosunek filozofji do polityki? Oczywiście nie chciałbym poruszać osobistych spraw...

Jednak sprawa ta została poruszoną. To znaczy, jak to się stało, że z profesora stałem się prezydentem? A więc bez osobistych spraw.

Filozofja ma bezpośredni stosunek do polityki przedewszystkiem dlatego, że rozpatruje ogólny pogląd na życie i świat, a więc i na życie zbiorowe. Polityka dzisiejsza i obecne państwo obejmują wszystkie dziedziny administracji społecznej, a więc starają się znaleźć w praktyce rozwiązanie dla tego, co filozofja rozwiązuje teoretycznie. W ten sposób należy rozumieć Platona, kiedy mówi, że filozofowie powinni być władcami. Mąż stanu, stojący wobec tylu konfliktów, musi stale zastanawiać się nad tem, gdzie jest prawda. Nowoczesny mąż stanu musi być krytyczny, wykształcony i mądry.

Nawet nie tylko mądry. Polityka wymaga dużej fantzji. Wżyć się w myśli narodu i historji, przeczuwać kierunek rozwoju społecznego, widzieć ideał, na który wskazuje ten rozwój. Trochę poezji nie zaszkodzi mężowi stanu, imaginacja, nie fantastyka lub utopizm.

Polityk, o ile ma prowadzić, musi znać ludzi — cóż to za wódz, który nie zna człowieka? Nie należy zapominać, że i uczony, i filozof może popełniać błędy, nawet duże błędy. Są politycy i politycy, tak samo, jak są uczeni i uczeni. Powtarzam — książki, świadectwa nie wystarczą, polityk musi mieć życiowe doświadczenie; Nawet przebiegłość nie wystarczy — jak we wszystkiem, tak i w polityce najważniejszą jest wartość samego człowieka.

---

zaś będziesz miała jasne życie rajskie, Riwko. Jechiel! Polanem drzewa masz ją stąd przepędzić! Słyszysz Jechiel?

Słowa reb Melecha były ukojeniem dla Riwki. Rozpaczliwy lament przeszedł teraz w ciche łkanie. Ujrzawszy Jechiela, wyciągnęła do niego obie ręce, a gdy sąsiad odszedł, nanowo strach ją ogarnął.

— Mamo, co ci jest? Mamo, Pan Bóg jest dobry!

— Ojciec też mi to samo mówił. Jechiel, lęk mnie ogarnia przed drogą, którą rozpoczynam teraz. O wiem, co mnie teraz czeka...

Jechiel był zrozpaczony. Słowa jego już nie pomagały.

Matka nie płakała już. Oczy jej patrzyły nieruchomo z głębokich oczodołów. Na twarzy jej malował się beznadziejny lęk.

Zdawało się, że spogląda w otchłań, otwierającą się u kresu jej życia, by ją pochłonąć. Syn spostrzegł przerażenie, które ogarnęło matkę i wypatrywał pomocy. Uświadomił sobie, że teraz już i poczciwy sąsiad reb Melech nie pomoże. Chłopiec szukał czego innego. „O Panie, skąd nadejdzie pomoc?" — zapytał słowami psalmisty. Odpowiedział sobie innym wersetem psalmów: „W niedoli mojej wezwę Boga". Nie znajdując innej rady, usiadł przy ognisku, wziął psałterz do ręki i głosem zdławionym począł odczytywać na-chybił-trafił.

Znaczenie słów, które teraz czytał, było dla niego teraz obojętne. Swój własny ból i cierpienie włożył w te słowa. I rzecz dziwna — słowa nabrały zupełnie innego sensu. Wyrażały to, co Jechiel w tej chwili odczuwał. Wszystko to wypowiadały przed K i m ś, który jest Wszechmocny, który wie o wszystkiem, który posiada moc naprawienia zła. I tego J e d n e g o widział teraz Jechiel przed sobą, stał przed Nim i niedolę swoją wypłakiwał...

(Dalszy ciąg nastąpi).

Z okazji zaręczyn mojego spólnika p. **Abrahama Ganga z p. Lusią Lenkowską** najserdeczniej gratuluję i życzę dużo szczęścia.

3191g **Majer Kerner, Łódź.**

Z okazji zaręczyn naszego kolegi **p. Abrahama Ganga z p. Lusią Lenkowską** serdecznie gratulujemy i życzymy dużo szczęścia

3191g **B-cia Eisenberg, Warszawa.**

Z okazji zaręczyn naszego klijenta współwłaściciela firmy Kerner i Gang p. **Abrahama Ganga z p. Lusią Lenkowską** serdecznie gratuluje

Fabryka wyrobów jedwabnych J. Orenstein Łódź i Tkalnia mechaniczna B. Adlera w Pabjanicach.

3191g

Instytut dla badań nad Majmonidesem
na Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie
Pięcioletni plan rozwoju U. H.

Jerozolima. (ŻAT) Senat Uniwersytetu Hebrajskiego ogłosił odezwę do wszystkich gmin żydowskich na świecie w sprawie uczczenia obchodzonego obecnie przez żydostwo jubileuszu 800-lecia urodzin Majmonidesa przez założenie Instytutu Badań Majmonidesowych przy Uniwersytecie Hebrajskim w Jerozolimie. Odezwa podnosi olbrzymie twórcze dzieło Majmonidesa, symbolizujące siłę duchową judaizmu. Uroczyste obchody jubileuszowe nie są wystarczające. Jubileusz powinien być punktem wyjścia dla spełnienia wielkiego zadania, polegającego na zgromadzeniu ogromu wiedzy i nauki Majmonidesa i na zgłębieniu jego duchowej spuścizny przez ciągłe studja ku pożytkowi przyszłych pokoleń. Tak olbrzymie zadanie może być spełnione wyłącznie przy pomocy centralnego zakładu naukowego. Takim zakładem jest Uniwersytet Hebrajski, najwyższa instytucja naukowa narodu żydowskiego, która spełnia takie same zadanie co Majmonides — dla swego pokolenia: źródła Tory i wiedzy zarazem. Od początku istnienia U. H. jest przy nim czynny Instytut Judaistyczny, badający skarbnicę nauki żydowskiej.

Z okazji 800-lecia urodzin Majmonidesa U. H. postanowił założyć specjalny Instytut który obejmie dawne oraz mające być świeżo założone katedry dla studjów nad Majmonidesem.

Zadaniem chwili obecnej, konkluduje Senat U. H., stworzenie funduszu im. Majmonidesa, w którym partycypować będą, w miarę możności, wszystkie gminy żydowskie i który obrócony będzie na cel założenia Instytutu Majmonidesowego ku chwale żydowskiego genjusza.

Jerozolima. (ŻAT) W związku z obchodem jubileuszu 10-lecia Uniwersytetu Hebrajskiego kanclerz dr. J. L. Magnes zakomunikował prasie niektóre szczegóły opracowanego „pięcioletniego planu" rozbudowy uczelni (1935—1940). W ramach tej „pięciolatki" powstać mają przy U. H. następujące instytuty i katedry:

a) instytut pedagogiczny, b) instytut nauk społecznych, c) ośrodek lekarski (we współpracy z „Hadasa"), d) instytut rolny (współpraca z Rolniczą Stacją Doświadczalną), e) instytut geometrji (współpraca z Techniką Haifską), f) kursy uzupełniające dla dyplomantów uczelni zagranicznych, g) katedra prawa i administracji publicznej, h) instytut wydawniczy i akademja żydowska.

Z okazji jubileuszu godzi się przytoczyć następujący chronologiczny przegląd rozwoju Uniwersytetu Hebrajskiego:

1918 — poświęcenie kamienia węgielnego na Górze Scopus.

1924 — Instytut Chemji. Instytut Judaistyczny.

1925 — Oficjalne otwarcie U. H. Instytut mikrobiologji.

1926 — Instytut Nauk Wschodnich. Instytut dla Badań Przyrody Palestyny. Wydział Higjeny i Bakterjologji.

1927 — Instytut Matematyczny.

1928 — Wydział Nauk Duchowych (Humanistyczny). Budowa własnego gmachu Instytutu Matematycznego im. Alberta Einsteina (fundacja Wattenbergów).

1929 — Otwarcie gmachu im. Wolfsohna siedziby Bibljoteki Narodowej i Uniwersyteckiej. Instytut Fizykalny.

1931 — Instytut Nauk Biologicznych.

1932 — Promocja pierwszych dyplomantów. Ogród Botaniczny.

1933 — Amfiteatr im. Miny Untermeyer.

W obozie arabskim

Jerozolima (ŻAT). Powstanie nowego „arabskiego stronnictwa palestyńskiego", założonego przez zwolenników naczelnego muftiego Jerozolimy, dało powód do zaognienia stosunków wewnątrz obozu arabskiego. Organ Naszaszibich „Felestin" ostro atakuje nową partję, podkreślając, że w jej tak szumnie zapowiedzianem zgromodzeniu konstytucyjnem brali faktycznie udział przeważnie urzędnicy muzułmańskiej fundacji „Wakf", który służy interesom rodziny Husseinów. Z drugiej strony „Al-Difae" wita powstanie nowego arabskiego stronnictwa, akcentując jego doniosłe zadania dla ogółu arabskiego w Palestynie

Pesach u Samarytan

Jerozolima (ŻAT). W roku bieżącym spodziewają się przybycia bardzo licznych gości do Nablus na Wielkanocne ceremonje i nabożeństwa Samarytan w dniu 17 b. m. Szczególnie sprzyjające warunki powstały dzięki nowej dobrej szosie na Górę Gerizim, na której odbywają się Wielkanocne ceremonje Samarytan. Tel-awiwskie przedsiębiorstwo radjowe prowadzi obecnie z gminą samarytańską pertraktacje w sprawie transmitowania przez radjo przebiegu uroczystości Wielkanocnych.

Uroczystość majmonidesowa w Londynie

Londyn. (ŻAT) W londyńskim University College odbyło się uroczyste zgromadzenie z okazji 800-lecia urodzin Majmonidesa. Przewodniczył rabin dr Michael Adler, prezes Londyńskiego Żydowskiego Towarzystwa Historycznego. Referaty wygłosili nacz. rabin dr Józef Hertz, prof. J. Epstein i dr. S. Rawidowicz. Rabin dr Hertz poddał analizie filozoficzny system Majmonidesa i elementy jego wpływów w dziejach ogólnej filozofji.

Filmowcy holenderscy nie przyjęli zaproszenia na Kongres Filmowy w Berlinie

Amsterdam. (ŻAT) Związek kinoteatrów niemieckich zaprosił Holenderski Związek Kinoteatrów, do którego należy również wielu Żydów, na międzynarodowy kongres filmowy, który odbędzie się w Berlinie od 25-go kwietnia do 1-go maja br. pod auspicjami Izby Filmowej Rzeszy.

Zarząd Związku Kinoteatrów w Holandji, postanowił, biorąc pod uwagę panujące w Niemczech stosunki, nie przyjąć zaproszenia na Kongres Filmowy.

Koledze **Dr. M. Korzenikowi**, z powodu śmierci **bł. p. Matki** składają wyrazy najgłębszego współczucia

Dyrektor i Grono Nauczycielskie Gimnazjum Tachkemoni w Krakowie.

3190x

NIEDZIELA, 14. KWIETNIA.

Kraków (293,5) 8,30 Audycja poranna, 9,25 Program na dzień bieżący, 9,30 Nabożeństwo, muz relig. z płyt, 11,25 Transm. z Lipska: koncert z cyklu audycyj muzycznych, poświęconych utworom Bacha i Haendla. W programie: Hymn żałobny (Trauer Hymne) Fr. Haendla. 12,15 „Przegląd teatralny" pióra iWesława Góreckiego, 12,25 Transmisja ze sali „Starego Teatru" w Krakowie: Koncert Krakowskiej Filharmonji, w programie „Requiem" Berlioza, w przerwie ok. 13 Teatr Wyobraźni nadaje fragment słuchow. z Warszawy „Jakób Jasiński" Adama Mickiewicza, w opr. Artura Górskiego, 14 Wiadomości meteorologiczne, 14.05 Muzyka z płyt, 15 Odczyt z cyklu „Szanuj zdrowie należycie" pt.: „Leczenie krótkiemi falami" wygł. dr. Jerzy Drozdowski, 15,15 Muzyka z płyt, 15,22 Przegląd rynków produktów rolnych w opr. p. St Prus- Wiśniewskiego, 15,35 Muzyka z płyt, 15,45 Pogadanka dla rolników: „Wiosenne prace rolnictwa" wygł. inż. Tadeusz Ruebenbauer, 16 Koncert solistów. Wykonawcy: Janina Hupertowa (śpiew — z Warszawy) i Dezyderjusz Danczowski wiol. — ze Lwowa), 16,40 Recytacje prozy: „Pani Słowacka" Juljana Wołoszynowskiego, 17 Koncert zespołu salonowego P. Rynasa i Z. Ledermana, 17.40 Audycja dla dzieci młodszych: wierszyki Ejsmonda w recytacji Marjusza Maszyńskiego. 17,50 Z cyklu „Kultura życia codziennego" pt.: „Urzędnicy i interesanci" wygł. p. Jadwiga Krawczyńska, 18 Folklor Ameryki. Wykonawcy: Janina Kay- Kuczyńska (sopr.). aMryla Jonasówna (fort), akom. prof. Urstein, 18.45 Z cyklu „Życie młodzieży", 19 Program na dzień następny, 19,08 Koncert kompozytorski Włodzimierza Ormickiego w wyk. kwartetu wokalnego: pp. Nadlówna, Woriska-Ormicka, Kruczkowski, Wolak, przy fort. Wł. Ormicki, 19.30 Muzyka z płyt, 19,45 Z cyklu „Podróżujmy" pt. „Wskrzeszone dzieło cezarów" wygł. p. Romans Fajans (feljeton), 20 Muzyka lekka w wyk. ork. P. R. pod dyr. St. Nawrota i M. Orzechowski (wibrafon), 20,45 Dziennik wieczorny i „Jak pracujemy i żyjemy w Polsce", 21 „Na wesołej fali lwowskiej", 21,30 Szkic literacki: „Co czytać?" (katolicka powieść francuska), wygł. p. J. E. Skiwski, 21,45 Wiadomości sportowe ze wszystkich stacyj polskich 22 Koncert reklamowy, 22,15 Koncert w wyk. ork. symf. P. R. pod dyr. M. Mierzejewskiego z udziałem J. Czaplickiego (śpiew), przy fort. prof. L. Urstein, 23 Wiadomości meteorologiczne dla komunikacji lotniczej, 23.05—24 Koncert ork. salonowej P. R. pod dyr. Zdzisława Górzyńskiego.

Warszawa (1339,3) 8,30—15 p. Kraków, 15 Pogadanka rolnicza, 15,15 p. Kraków, 15,35 Pieśni ludowe, 15,45—24 p. Kraków.

Katowice (395,8) 8,30—14,05 p. Kraków, 14,05 Koncert popul. w wyk. ork. mandolinistów, 15 Dla rolników, 15,15 Płyty, 15,25 Skrzynka ogólna, 15,35—19,08 p. Kraków, 19,05 Płyty, 19,25 „Bery i bojki śląskie" — Karlik z Kocyndra, 19,45 —24 p. Kraków.

Lwów (377,4) 8.30—15 p. Kraków, 15 Skrzynka rolnicza, 16.15 Płyty, 15,22 p. Kraków, 15,35—19,08 p. Kraków, 19,08 Płyty, 19,45—24 p. Kraków.

Łódź (224) 8,30—15,45 p. Kraków, 15,45 „Orjentacja zawodowa w świetle nieszczęśliwych wypadków" — inż. Feferman, 16—19,08 p. Kraków, 19,08 Płyty, 19,45—24 p. Kraków.

Wiedeń (506.8) 11,45 Koncert symfoniczny, 19.10 Utwory Jana i Józefa Straussów, 22.30 Arje i pieśni, 23,30 „Missa solemnis" — Beethovena (płyty).

Budapeszt (550,5) 15,30 Muzyka cygańska, 20,05 „Fjołek z Montmartre'u" — operetka Kalmana

Rzym (420,8) 17 Koncert symfoniczny, 20,45 Operetka.

Moskwa (748) 17,30 „Katarzyna Izmaiłowa" — opera Szostakowicza.

NA MARGINESIE

Hitleryzm a wielki humanista niemiecki

Niemcy nie mają szczęścia do jubileuszów. — W tych dniach musiał hitleryzm niemiecki oddać cześć Ludendorffowi, człowiekowi, który jeszcze dwa lata temu nazwał partję hitlerowską najgroźniejszem niebezpieczeństwem dla narodu niemieckiego. — Ale nie mają też szczęścia do rocznic. Dnia 8 kwietnia przypadła setna rocznica śmierci Wilhelma von Humboldta. Prasa hitlerowska wystąpiła z artykułami na cześć reformatora szkolnictwa pruskiego i twórcy uniwersytetu berlińskiego. Skorzystały z tej rocznicy dwa pozostałe jeszcze rzekomo liberalne dzienniki niemieckie, t. j. „Berliner Tageblatt" i „Frankfurter Zeitung", by przemycić chociażby odrobinę dawnego liberalizmu. W „Berliner Tageblatt" uczynił to prof. Kaehler, a we „Frankfurter Zeitung" Herman Uhde-Bernays. Aż litość brała, gdy się czytało te artykuły, tak dalece są one zakłamane. Żaden z autorów nie zdobył się na to, by wypowiedzieć jasno i stanowczo to, co się każdemu narzuca: Wilhelm von Humboldt jest zaprzeczeniem tego wszystkiego, co się obecnie dzieje w Niemczech.

Bo Wilhelm von Humboldt wraz ze swym bratem Aleksandrem był wielkim humanistą. Na arenę polityczną wszedł właściwie dopiero w 42 roku życia. Przedtem podróżował, był przyjacielem Schillera i Goethego i był właściwie dyletantem-literatem. Później dopiero powołał go wielki reformator państwa pruskiego, baron von Stein, na stanowisko ministra oświaty. Było to po pokoju tylżyckim, który Napoleon narzucił Prusom. Baron Stein zrozumiał, że trzeba państwo zreformować od wewnątrz, jeśli ma nastąpić odrodzenie Prus. Reformatorem szkolnictwa stał się Humboldt. A dzieła tego dokonał w duchu liberalizmu, wyznającego przedewszystkiem równość obywateli wobec prawa. Humboldt chciał, by Prusak przestał być poddanym, a stał się obywatelem. Było to zadanie ponad siły, zadanie, które po dziś dzień nie zostało urzeczywistnione, bo Niemiec nigdy właściwie nie był obywatelem, a był i pozostał poddanym.

Tensam liberalizm, albo lepiej powiedziawszy humanizm, bo liberalizmu sensu stricto w owym czasie jeszcze nie było, przyświecał Humboldtowi wtenczas, kiedy stworzył uniwersytet berliński. Humboldt marzył o tem, by nauka była niezależną i służyła tylko prawdzie. Znowu marzenie niedościgłe w Niemczech, które krótko tylko śniły sen o niezależności nauki. Zwłaszcza teraz uczeni stali się tylko lokajami państwa totalnego, a gdyby jakimś cudem Humboldt zmartwychwstał, odwróciłby się pełen zgrozy od uniwersytetu, który stworzył.

Pominąć możemy rolę Humboldta na kongresie wiedeńskim. Dyplomatą był nie z urodzenia, a sprostać nie mógł tak wybitnemu graczowi politycznemu, jakim był Metternich. Nie udało mu się też we Frankfurcie, gdzie wystąpił ze swym projektem państwa związkowego, w którem Prusy odegrałyby rolę decydującą. — Nie cieszył się Humboldt łaskami Hardenberga i bez żalu porzucił karjerę dyplomatyczną, cofnął się w zacisze domowe i poświęcił się zupełnie nauce, kładąc podwaliny pod filologję porównawczą. Czcila go i czci go po dziś dzień elita duchowa Niemiec, która widziała w nim wielkiego wychowawcę człowieka.

Był to w gruncie rzeczy człowiek szczęśliwy, bo życie jego rozwijało się harmonijnie. Każda faza w jego życiu miała swoją treść. Gdy był już starcem, pisał, że nie zazdrości młodzieży jej młodości, bo i starość ma swoje piękno, a szczęście osiąga się tylko wtenczas, kiedy się jest w zgodzie ze sobą samym. Taką zgodę odnajdujemy w życiu Humboldta, który wyczuwał intuicyjnie swe przeznaczenie i nie przeszkadzał mu w spełnianiu się.

Ale najważniejszą rzeczą jest to, że był herolden wolności ducha. Nie był rewolucjonistą, a nawet był wrogiem rewolucji francuskiej. A jednak za największe dobro uważał indywidualność. Był jednem słowem humanistą w prawdziwem znaczeniu tego słowa. Jakiem prawem więc czczą jego pamięć ci, którzy z humanizmem nic wspólnego nie mają?

(—si).

ZE SPORTU

ŚWIĄTECZNY PROGRAM PIŁKARSKI.

Na Wielkanoc w Warszawie grać będzie 21 b. m. Polonja z drużyną berlińską S. V. 92, 22 bm. zaś Legja z Wiener Sportklub. W Poznaniu odbędzie się 21 bm. mecz Poznań—Wrocław, 22 bm. zaś Warta—S. V. 92. W Krakowie 21 bm. Garbarnia—F. C. Wien 22 bm. Cracovia—F. C. Wien. — W Łodzi 21 b. m L. T. S. G.—Wiener Sportklub, 22 bm. Łódź—Wrocław, Ruch gra z Fortuną (Duesseldorf), a we Lwowie gościć będzie drużyna Szeged A. C., która spotka się z Hasmoneą i Pogonią.

SPRAWY REORGANIZACJI SPORTU NA ZARZĄDZIE Z. Z.

Zarząd Związku Pol. Zw. Sportowych obradował nad sprawami związanemi z przygotowaniami do walnego zgromadzenia ZZ, które odbędzie się w dniu 5 maja.

Po dyskusji przyjęto projekt płk. Glabisza, uzgodniony ogólnie z PUWF w sprawie reorganizacji sportu.

Zarząd ZZ. postanowił przedstawić ten projekt PUWF-owi, jako podstawę do zaleceń PUWF. dla związków sportowych.

Ponadto postanowiono dokooptować do zarządu ZZ. inż. Kuchara, dr. Szatkowskiego i red. J. Grabowskiego.

WTC WYSTĘPUJE Z PZTK.

Najstarsze i największe Towarzystwo Kolarskie w Polsce a mianowicie — Warszawskie T-stwo Cyklistów, czuje się głęboko dotknięte zawieszeniem przez Pol. Zw. Tow Kolarskich, uważając zawieszenie to za moralnie nieuzasadnione, a formalnie, bez dostatecznych podstaw prawnych.

Jak się dowiadujemy, W. T. C., nie osiągnąwszy rezultatu w swoich usiłowaniach bezpośredniego załatwienia sprawy w zarządzie PZTK., zamierza zgłosić swoje wystąpienie ze Związku i swoją dalszą pracę kolarską szerzyć poza ramami Związku.

PROGRAM POLSKIEGO TOURNEE JUGOSŁOWIAŃSKICH HAZENISTEK.

Polski Zw. Gier Sportowych ustalił już program tournee jugosłowiańskiej drużyny hazeny w maju r. b. w Polsce, a mianowicie: 19. V w Warszawie mecz Polska—Jugosławja, 21. V. mecz Zagrzeb—Warszawa w Białymstoku, 24. V. mecz Zagrzeb—Warszawa w Warszawie, 26. V. mecz Zagrzeb—Łódź, 29. V. mecz Zagrzeb—Kraków w Krakowie, 30. V mecz Kraków—Zagrzeb w Tarnowie, 2. VI. mecz Zagrzeb—Poznań w Poznaniu.

WĘGRZY POKONALI WŁOCHÓW W SZABLI.

W Cremonie rozegrano mecz szablowy między reprezentacjami Węgier i Włoch, zakończony minimalnem zwycięstwem drużyny węgierskiej. Stosunek punktów brzmiał 18:18, wobec czego o zwycięstwie zadecydował stosunek tuszów 144:140 na korzyść Węgrów.

WPROWADZENIE ZAWODOWSTWA W BELGJI.

Walne zgromadzenie Belgijskiego Zw. Piłkarskiego uchwaliło oficjalne wprowadzenie zawodowstwa w Belgji. W przyszłości piłkarze belgijscy podzieleni będą na trzy kategorje: 1) amatorzy, 2) niezależni, 3) zawodowcy.

OGÓLNOPOLSKIE ZAWODY W POZNANIU.

Pozn. Okr. Zw. L. A. organizuje 28 bm. ogólnopolskie zawody lekkoatletyczne połączone z biegiem naprzełaj „Kurjera Poznańskiego". W zawodach mają startować liczni członkowie grupy olimpijskiej, którym PZLA, wydał zezwolenie, zaznaczając, że w razie startu w Poznaniu mają się oni stawić do CIWF na obozie nie 24 bm., lecz 29 bm.

W dniu 3 maja odbędzie się mecz międzymiasto wy Poznań—Łódź.

Terminu meczu lekkoatletycznego Poznań—Wrocław jeszcze nie ustalono

Mecz Warszawa—Poznań odbędzie się 1 września.

MECZ KOBIECY POLSKA—NIEMCY

Lekkoatletyczny mecz kobiecy Polska—Niemcy odbędzie się definitywnie w Dreznie 25 sierpnia. Program meczu obejmować będzie konkurencje następujące: 60, 100, 200 mtr., sztafeta 200—100—75—60 mtr., w dal, w wyż, kula, dysk, oszczep, 80 m. płotki.

Zw Niemiecki proponował wprawdzie zamianę sztafety na 4×100 m., ale PZLA. wyszedł z założenia, że zawody w Dreźnie, jako rewanżowe w stosunku do zawodów w r. ub. w Warszawie, powinny się odbyć na identycznych warunkach.

CZY PETKIEWICZ BĘDZIE TRENEREM DŁUGODYSTANSOWCÓW?

Zarząd PZLA. rozpatrywał ofertę Petkiewicza w sprawie objęcia stanowiska trenera dla długodystansowców. Zarząd PZLA. wyszedł z założenia, że zaangażowanie Petkiewicza, posiadającego wieloletnią rutynę i ogromne znajomości fachowe, byłoby wskazane i postanowił zwrócić się do Polsk. Kom Olimpijskiego z prośbą o rozpatrzenie tej sprawy.

63-CH ATLETÓW Z 11-STU KRAJÓW W MISTRZ. EUROPY.

W Kopenhadze rozegrane zostaną na Wielkanoc zapaśnicze mistrzostwa Europy, do których zgłosiło się 63-ch zawodników jedenastu narodowości Po 7-miu zawodników zgłosiły Niemcy, Danja, Finlandja, Szwecja, Łotwa, Czechosłowacja i Austrja; 6-ciu — Polska, po 3-ch — Francja i Węgry, a 2-ch — Estonja.

DELEGAT P. K. OL. BĘDZIE OBSERWOWAŁ MISTRZ. EUROPY.

Do Kopenhagi na zapaśnicze mistrzostwa Europy wyjeżdża, jako obserwator Pol. Kom. Olimpijskiego, kpt. Baran.

Delegat P. K. O. ma się na miejscu przekonać o formie naszych zapaśników, w porównaniu z elitą Europy

Na zasadzie opinji kpt. Barana P. K. O. zadecyduje, czy zapaśnicy zostaną wliczeni w skład ekspedycji olimpijskiej.

Nędza duchowa endeków łódzkich

(m) Łódzka tragi-farsa trwa w dalszym ciągu. Podjęte przez komisarza rządowego, p. Wojewódzkiego próby zlikwidowania niedawnych skandalicznych zajść na terenie Rady miejskiej w formie, któraby umożliwiła podjęcie normalnych obrad i uchwalenie budżetu, nie powiodła się. Na posiedzeniu przedstawicieli wszystkich stronnictw, odbytem we środę, postanowiono, że radny Kapczyński przeprosi frakcję żydowską za użycie słów „Żydzi są najpodlejszą nacją na świecie”, poczem radny żydowski Joel miał przeprosić r. Kapczyńskiego.

Tymczasem nazajutrz przewodniczący frakcji endeckiej r. Podgórski oświadczył, że klub jego nie godzi się na deklarację przepraszającą, wobec czego sprawę tego incydentu należy zostawić niezałatwioną, a przystąpić do obrad budżetowych. Przedstawiciele radnych żydowskich oświadczyli, że dopóki incydent wspomniany nie będzie załatwiony, nie będą uczestniczyli w posiedzeniach Rady. Poparli słuszne stanowisko radnych żydowskich przedstawiciele klubu prorządowego i socjalistycznego, wobec czego kom. Wojewódzki nie dopuścił — wbrew protestom endeków — do odbycia czwartkowego posiedzenia Rady, które poświęcone być miało, po złożeniu odnośnych deklaracyj przepraszających, uchwaleniu budżetu w trzeciem czytaniu.

„Wódz” radnych endeckich adw. Kowalski pienił się i oburzał na kom. Wojewódzkiego, próbując nawet odwołać się do — galerji, ale tego było już za wiele także prezesowi jego własnej frakcji, który z częścią endeków opuścił salę Rady miejskiej, zostawiając w niej krewkiego „Führera”, którego dopiero zgaszenie świateł skłoniło do wyjścia z „placu boju” wraz ze swymi pretorjanami.

Radni endeccy zamierzają zażądać zwołania posiedzenia, które-to żądanie zawierać winno podpisy conajmniej 1/4 części członków Rady. Kom. Wojewódzki posiedzenie zwoła i — znów je odroczy. Przypuszczalnie przed świętami sprawa nie będzie załatwiona.

Że endecy łódzcy nie zamierzają porzucić swej dotychczasowej taktyki i chcą z opanowanej przez siebie większością jednego głosu (n. b. hitlerowca niemieckiego) Rady miejskiej uczynić owo centrum „duchowe”, z którego na całą Polskę promieniować ma hasło walki z „zalewem żydowskim”, nie ulega żadnej wątpliwości. Dość wspomnieć, że endecka „Gazeta Warszawska” rejestruje głosy „uznania dla narodowej Łodzi”, jakie prowincjonalne koła Stronnictwa Narodowego przesyłają na ręce mec. Kowalskiego, „wodza” radnych łódzkich. Ostatnio nadeszło takie „uznanie” aż z Zakopanego, oczywiście ze szczególnem podkreśleniem stanowiska w sprawie żydowskiej. Jest to zupełnie jasne, gdyż poza odcinkiem żydowskim łódzka większość radziecka nie wykazała żadnej twórczej inicjatywy, chyba, że za twórczy czyn uznamy redukcję płac pracowników komunalnych, także aryjskich...

O przewrotności endeckiej świadczy choćby przytoczona poniżej uwaga, w jaką „Gazeta Warszawska” zaopatruje wiadomość prasy żydowskiej o zamierzonem złożeniu deklaracyj przepraszających:

> A więc organ żydowski ma tupet wyobrażać sobie, że za awantury i obelgi, jakich się dopuścili łódzcy radni żydowscy, doczekają się jeszcze.. przeprosin z polskiej strony!..

Tupet jest, ale — po stronie prowokującej zajścia!

Warto też bliżej zaznajomić się z owymi „działaczami”, którzy — żerując na nędzy proletarjatu łódzkiego — zdołali zagarnąć mandaty radzieckie w drugiem mieście Rzeczypospolitej i uniemożliwić normalne funkcjonowanie samorządu tego miasta. Ostatni numer łódzkiego „Głosu Porannego” dostarcza nam w tym względzie nader ciekawego materjału, toteż przedrukowujemy poniżej parę ustępów artykułu wstępnego tego pisma p. t. „Nędza duchowa endeków łódzkich”:

> Wystarczy przejrzeć kartki radnych obozu narodowego po jakiemkolwiek głosowaniu. Nazwiska własnych przywódców napisane są rozpaczliwie, w wyrazie dwa — trzy błędy ortograficzne.
>
> Dziś, po szesnastu latach przymusu szkolnego i oświaty pozaszkolnej dla dorosłych i rzemieślników, obowiązkiem każdego działacza jest władać poprawnie ojczystym językiem w słowie i piśmie. Niema w tym wypadku usprawiedliwienia, i poziom „narodowca“ świadczy o tem, że mało interesowali się temi sprawami.
>
> Stosunek do potrzeb kulturalno- oświatowych ludności robotniczej, wyraźnie i dobitnie określił jeden z radnych „narodowców“: Nam teatry i uniwersytety są zbyteczne, grunt napełnić żarciem brzuch.
>
> Poza tem należy pamiętać, iż karta działalności bojowej endecji z okresu walk o niepodległość wogóle nie jest zapisana, a nawet pozostała z tych czasów pamięć niechlubna, zaś w okresie niepodległości poza sporadycznymi wypadkami, obóz ten przeważnie umiał wykazać swą aktywność w walce z bezbronnym Żydem, spotkanym gdzieś na peryferjach miasta.
>
> Walak z Żydami jest o wiele dogodniejsza i naogół bezpieczniejsza dla „bohaterów“ z pod znaku obozu narodowego.
>
> Więc rzucają na szalę paragraf aryjski przy nagrodzie literackiej, wyrzucenie z pracy w magistracie pracowników- Żydów, następnie w dyskusji oświetlają swą teorję o „najeździe żydowskim“. Pogadanka o „najazdach“, utrwalona na wieczne czasy w stenogramie stanowić będzie w niedalekim napewno czasie curiosum dla psychjatrów, jak człowiek w sile wieku, mieniący się „synem wielkiego narodu“, o uniwersyteckiem wykształceniu (mowa o „wodzu“ mec. Kowalskim. — Red „N. Dz.“), który bezwzględnie nie służył w wojsku, a więc nie spełnił podczas faktycznego najazdu w r. 1920 najelementarniejszego obowiązku wobec narodu i ziemi, miał odwagę wystąpić na trybunę, i wygłosić w swem expose politycznem, że misją narodu polskiego w dziejach było odpieranie najazdów: tutreckiego, moskiewskiego, a obecnie żydowskiego. O krzyżakach i udziale Prus w rozbiorzach Polski „smutny człowiek“ o akademickiem wykształceniu nie wspominał widocznie ze względu na konieczny sojusz z jedynym reprezentantem „hitlerowskiego frontu“ dla utrzymania większości w radzie miejskiej.

Przegląd gospodarczy

Sekcja palestyńska na Międzynarod. Targach Poznańskich

Na tegorocznych Międzynarodowych Targach Poznańskich, które odbędą się w okresie 28. IV —5. V. br. Polsko- Palestyńska Izba Handlowa organizuje **Sekcję Palestyńską**, z udziałem szeregu przedsiębiorstw i firm palestyńskich, z fermą „Pardess“ i „Shemen“ na czele.

Na Targach czynne będzie biuro informacyjne Polsko- Palestyńskiej Izby Handlowej, które udzielać będzie zainteresowanym wszelkich informacyj, dotyczących wymiany towarowej między Polską a Palestyną.

Miesięcznik „Palestyna i Bliski Wschód“ reprezentowany będzie we własnym kiosku.

Organizację i kierownictwo Sekcji Palestyńskiej, Izba powierzyła Komisarzowi Wystawy Polskiej na Targach Lewantyńskich w Tel Awiwie, p Arturowi Ankerowi.

Regulowanie należności za towary importowane z Niemiec

Wobec nieporozumień, jakie nastręczają się przy regulowaniu należności za towary importowane z Niemiec, Izba Przemysłowo- Handlowa w Łodzi na zasadzie informacyj Polskiej Ambasady w Berlinie wyjaśnia, że niemieckie władze dewizowe uznają tylko dewizy jako prawny środek płatniczy za eksport.

Niema wprawdzie zakazu płacenia markami w banknotach ani przywożenia, czy też przesyłania ich do Niemiec, jednakże nie wolno ani eksporterowi niemieckiemu przyjąć zapłaty za towar inaczej jak w dewizach, ani też władzom niemieckim dysponować w jakikolwiek sposób

banknotami markowemi, nadesłanemi z zagranicy, chyba tylko przez złożenie ich na zamknięte konto (sperrkonto), a zatem zamrożenie.

W tym stanie rzeczy banknoty markowe nadesłane z zagranicy nietylko nie są uznawane w Niemczech w żadnej formie za środek płatniczy, posiadający prawną moc umarzania długów z tytułu obrotu towarowego, lecz także nie są zwracane firmom zagranicznym, choćby te ostatnie wybrały ten sposób zapłaty w dobrej wierze.

Ważne orzeczenie Najwyższego Trybunału Administracyjnego

Najwyższy Trybunał Administracyjny orzekł, że okoliczność, iż osoba zatrudniona na podstawie stosunku roboczego, lub służbowego posiada także własny warsztat pracy, któremu poświęca przeważnie swój czas i z którego czerpie przeważną część swych dochodów, nie wyklucza sama przez się obowiązku ubezpieczenia takiej osoby w myśl przepisów ustawy z dnia 19 maja 1920 r. o obowiązkowem ubezpieczeniu na wypadek choroby.

Walka z przeciwnościami

Państwo nasze daje stale dowody, iż rozporządza wielkim zasobem sił żywotnych i skutecznie stawia czoło złym mocom, które podważają strukturę gospodarczą całego świata. Jednym ze środków działania w tem wielkiem zmaganiu się będzie Premjowa Pożyczka Inwestycyjna, której subskrypcję właśnie otwarto. Pozwoli ona na przeprowadzenie całego szeregu najpilniejszych i najpotrzebniejszych robót, leżących dotychczas - z wielką szkodą dla wszystkich obywateli kraju - odłogiem, wskutek braku niezbędnych na to funduszów. Braki są tak wielkie i liczne, że wyliczanie ich zajęłoby zbyt dużo miejsca, zresztą wszyscy chyba zdajemy sobie z nich sprawę i pragniemy, by zostały one jaknajszybciej usunięte.

A jednocześnie — wieleż to rąk potrzeba będzie dla przeprowadzenia tych prac, wieleż istnień ludzkich wyrwie się dzięki nim z otchłani nędzy i rozpaczy.

Jeżeli do tego wszystkiego dodamy korzyści, jakie obligacje Pożyczki Inwestycyjnej zapewniają swym posiadaczom, to chyba nie będziemy złymi prorokami, twierdząc, że wszyscy, posiadający jakiekolwiek oszczędności, ulokują je w tej pożyczce.

Przegląd prasy

P. senator Korfanty

Donieśliśmy przed kilku dniami, że prokurator sądu okr. w Katowicach zwrócił się do Senatu o wydanie senatora Wojciecha Korfantego, stojącego pod zarzutem zbrodni oszustwa. Wczorajsza „Gazeta Polska" przedstawia obszernie stosunki, jakie łączyły p. Korfantego z przemysłowcami niemieckimi jeszcze w latach 1925—26:

> Wówczas to p senator Korfanty ze specjalnego „conto separato" z funduszu dyspozycyjnego „Berg-u Hüttenmännischer Verein" otrzymał 2,157.000 złotych na zakup drukarni w Warszawie, wraz z wydawanym w niej dziennikiem „Rzeczpospolita".
>
> Ukrywając widocznie przed właścicielami za czyje pieniądze kupuje pismo i drukarnię, p. Korfanty zapłacił za nie około 1,500.000 złotych, resztę zaś obrócił na inwestycje oraz na pokrycie deficytu, jakie „w służbie publicznej" zrobiły zarówno warszawska „Rzeczpospolita" jak i katowicka „Polonja".

Po przedstawieniu dalszych „figielków" p. Korfantego, kończy „Gazeta Polska":

> w czasie jednej tylko transakcji zakupu drukarni p. Korfanty dopuścił się potrójnego figielka. Przedewszystkiem wystrychnął na dudków właścicieli drukarni i „Rzeczpospolitej", ukrywając, że na zakup jej dawali pieniądze przemysłowcy niemieccy. Dalej nabrał Skarb aPństwa, chowając do własnej kieszeni przeznaczone dlań pieniądze. Wreszcie wykierował przemysłowców niemieckich wierzących, że wypełnia ich zlecenia i uiszcza podatki, na które żądał pieniędzy.
>
> Wśród tych, którzy dawali p. Korfantemu pieniądze, figuruje p. Pless, Donersmarck, Flick i inni. Jednocześnie z Plessem, Flickiem i Tomalą trafił p. Korfanty do dochodzeń prokuratorskich. Tamci uciekli zagranicę, ten chowa się za nietykalność poselską. Ale oto już w najbliższym czasie p. senator, poseł na Sejm Śląski, redaktor naczelny „Polonji" zasiądzie na ławie oskarżonych

P. prezydent Sanojca

Znany z głośnych wystąpień na terenie Sejmu poseł Sanojca (BB), jest także, jak wiadomo, prezydentem m. Kołomyi. Niewyszukany humor i rubaszność, jaka stale cechuje jego odezwania się w Sejmie, nie opuszcza go również na stolcu prezydjalnym. W „Kurjerze Lwowskim" czytamy dłuższą relację z posiedzenia budżetowego Rady m. Kołomyji, odbytego pod przewodnictwem p. Sanojcy, który jak z rogu obfitości sypał osobliwe „wice". Oto kilka przykładów:

> Gdy mowa była o poważnych zaległościach w wypłacie pensyj pracownikom gminnym, p. prezydent zauważył z humorem, „że jak komu żona umarła, ktoś się ożenił lub jakieś inne spotkało go nieszczęście, to takiemu zawsze wypłacano". Gdy się do niego zwracają wierzyciele miasta o zapłatę długów, to ma dla nich taką odpowiedź: „czekaj tatka latka" Radnej Sozańskiej z sanacyjnego Zw. Pracy Obyw Kobiet, narzekającej na niewypłacenie subwencyj „na cele społeczne" (żłóbek), odpowiedział p. prezydent, że to jest towarzystwo, aby brało, a nie pracowało. Radnej dr. Krupińskiej, przemawiającej w tej sprawie, powiedział znów tak: „Pani mnie zaczyna bałamucić, a jestem już stary, a pani też siwa".
>
> Dla radnych żydowskich, pomstujących z powodu niewypłacenia uchwalonej w ub. roku subwencji na cele żydowskie, miał p. Sanojca odpowiedzieć, „że krzywda się prędzej urodziła, niż człowiek na świecie", i że „ja już jestem antysemitą".

Jak widać, Rada m. Kołomyji obraduje na wesoło, niczem Sejm w dawnych, dobrych czasach, kiedy p. Sanojca jeszcze nie musiał stać na baczność...

NOWA KSIĄŻKA ALFREDA KERRA. Alfred Kerr wydał obecnie książkę pt. „Walter Rathenau. Erinnerungen eines Freundes". Tragedję Rathenaua ujmuje Kerr jako tragedję żydowską W pierwszej swej fazie był Rathenau snobem, a następnie bliskim renegactwa, później jednak w dalszych fazach pod wpływem przeżyć żydowskich pogłębia się i staje się postacią tragiczną.

COLETTE PISZE PAMIĘTNIKI. Znakomita autorka francuska Colette, która niedawno została członkinią w Belgijskiej Akademji języka i literatury francuskiej, przygotowuje obecnie swe pamiętniki.

Z TEATRU, LITERATURY I SZTUKI

— OSTATNI WYSTĘP P. WANDY SIEMASZKOWEJ. Dzisiaj na przedstawieniu popołudniowem wystąpi gościnnie po raz ostatni znakomity Skarb Państwa, chowając do własnej sztuce G. Zapolskiej „Moralność pani Dulskiej".

— GOŚCINNE WYSTĘPY MARJI MALICKIEJ. Dzisiaj wieczorem powtórzenie sztuki G. B Shawa „Pierwsza sztuka Fanny". W sztuce tej występuje gościnnie znakomita artystka Teatru Narodowego w Warszawie Marja Malicka oraz Zbyszko Sawan.

— „CIEŃ" sztuka D. Niccodemiego z gościnnym występem Marji Malickiej i Zbyszka Sawana, ukaże się na scenie teatru im. J Słowackiego w środę 17 bm.

— „MADAME DUBARRY" operetka Millöckera i Mackebena, powtórzona będzie jutro w premjerowej obsadzie z p. Zofją Jaroszewską na czele.

— „Z ŻAKA KRÓL". Jutro godz. 3 pop. ukaże się na scenie teatru im. J. Słowackiego utwór dramatyczny A. B. Balickiego pt. „Z Żaka Król".

— TEATR G. B. SHAW'A. Pod powyższym tytułem w związku z wystawieniem „Pierwszej sztuki Fanny" w teatrze krakowskim, wygłosi odczyt dr Marja Patkaniowska, asystentka prof. dr. Romana Dyboskiego, jutro o godz. 7 wiecz. w Col. Wykł Nauk. (Rynek A—B 39).

— SUKCES REWJI „WIOSNA IDZIE" W BAGATELI. Dzis dalsze powtórzenia pięknej rewji pt. „Wiosna idzie", która stała się wielkim sukcesem teatru Bagatela. Do olbrzymiego powodzenia tej rewji przyczyniają się w pierwszym rzędzie gościnnie występujący Leo Fuks w swych nadzwyczajnych kreacjach, oraz pozostały zespół z I. Rożyńską, I. Sobołtówną. E. Wojnarem, W. Jankowskim i in. Początek przedstawień o godz. 3, 5, 7 i 9 wiecz.

— DZIŚ „REQUIEM" BERLIOZA, największe i najwspanialsze arcydzieło muzyki oratoryjnej w sali Starego Teatru. Wykonawcy: Zwiększona Orkiestra Filharmonji Krakowskiej. Chóry: Towarzystwa Śpiewackiego „Echo", Towarzystwa Muzycznego i Konserwatorjum — Zbysław Wożniak, art. op. Batutę dzierży: Bol. Wallek-Walewski

REPERTUAR KINOTEATRÓW

ADRIA: „Twe usta kłamią" (Norma Shearer) i „Przygoda w St. Moritz".
APOLLO: „Katiusza" (R. Mamoulian).
ATLANTIC: „Landy Lon" (Mae West) i „Miraże szczęścia" (Paweł Lukas).
BAGATELA: „Szaleństwa amerykańskie" oraz rewja pt. „Wiosna idzie" z Leo Fuksem.
DOM ŻOŁNIERZA: „Nie będziesz kurtyzaną" (Meg Lemonnier, Henry Garat).
MUZEUM: „Nocny lot".
PROMIEŃ: „Katarzyna Wielka" (Elżbieta Bergner i Douglas Ftirbanks).
SŁONKO: „Przeor Kordecki".
SZTUKA: „Cienie Broadwayu".
ŚWIT: „Moskiewskie noce" (Harry Baur, Anna Bella, Alfred Rode)
UCIECHA: „Wielkie wydarzenie" Deckensa (w rolach głównych: H. Hull, Ph. Holmes i J. Wyatt)
WANDA: „Jestem zbiegiem"

Memorjał, jaki Francja przedłożyć chce Lidze Narodów

Wedle „United Press" ,Flandin i Laval mieli w Stresie przedłożyć delegacji angielskiej i włoskiej tekt memorjału francuskiego, z jakim Francja wystąpić zamierza przed forum Ligi Narodów. Memorjał składa się z ośmiu stron pisma maszynowego i jest utrzymany w duchu pesymistycznym. Rząd francuski podkreśla, że przesilenie obecne jest nader poważne i że można je tylko zażegnać, jeśli natęży się wszystkie siły.

Fakt, że przedłożono w Stresie memorjał Mussoliniemu, Mac Donaldowi i Simonowi, nie oznacza jeszcze, że Flandin i Laval chcie li uzyskać zgodę Włoch i Anglji. Francja uważa memorjał za sprawę wyłącznie francuską, a przedłożono go innym delegacjom tylko w tym celu, by je zaznajomić z jego treścią.

W dokumencie daje rząd francuski wyraz przekonaniu, że zbrojenia niemieckie wbrew postanowieniom traktatu wersalskiego może mieć bardzo smutne konsekwencje. Ten krok Niemiec może międzynarodową współpracę jeśli nie zupełnie uniemożliwić, to w każdym razie poważnie utrudnić.

• • •

Genewa, 13. 4. PAT. Sekretarjat generalny Ligi Narodów komunikuje urzędowo, że memorjał francuski, zawierający odwołanie do Ligi Narodów w sprawie wprowadzenia powszechnej służby wojskowej w Niemczech będzie ogłoszony jutro o godz. 12-tej w południe.

Zjazd Okręgowy prezesów Komitetów Lokalnych Organizacji Sjonistycznej okręgu nowosądeckiego

W niedzielę dnia 21 bm. odbędzie się w Nowym Sączu Zjazd Okręgowy prezesów Komitetów Lokalnych Organizacji Sjonistycznej okręgu nowosądeckiego. Zjazd obradować będzie w lokalu Spółdzielczego Związku Kredytowego przy ul. Dunajewskiego 7.

Porządek dzienny Zjazdu jest następujący:

1) Referat o sytuacji w sjonizmie wygłosi tow. dr. Eljasz Tisch prezes Sekretarjatu Okręgowego Organizacji Sjonistycznej w Nowym Sączu.

2) Referat na temat „Nasze zadania w chwili obecnej" wygłosi tow. Abraham Hofstätter (Kraków)

3) Dyskusja.

Zjazd rozpocznie się o godz. 11-tej.

W Zjeździe biorą udział następujące miejscowości: Gorlice Biecz, Stróże, Ciężkowice, Kołaczyce, Pilzno, Brzostek, Gładyszów, Łosie, Ropa, Osiek, Szczawnica, Bobowa, Grybów, Krynica, Limanowa, Łącko, Mszana Dolna, Muszyna, Piwniczna. Stary Sącz, Tymbark.

Lusia Lenkowska Łódź — **Abraham Gang** (Kraków) obecnie Łódź

zaręczeni w kwietniu 1935

Osobnych zawiadomień nie wysyła się

KRONIKA

Wschód słońca 4 m. 36

Zachód słońca 18 m. 15

11 N san 5695

KWIECIEŃ

14

NIEDZIELA

W sprawie akcji na Tel Chaj

Jak się dowiadujemy, Egzekutywa Organizacji Sjońskiej dla Małopolski zachodniej i Śląska uchwaliła nie popierać rozpoczętej przez Ligę Pracującej Palestyny akcji na Tel Chaj, jako akcji separatystycznej podobnie, jak nie popiera jakiejkolwiek separatystycznej akcji zbiórkowej, prowadzonej poza akcją dla naszych dwóch naczelnych funduszów narodowych: Keren Kajemet i Keren Hajesod.

DYŻUR LEKARZY I APTEK

Dziś mają dyżur dzienny lekarze: dr. Redo Aleksander, Felicjanek 6, tel 182-57, dr. Landau Zygmunt, Żyblikiewicza 19, tel. 112-83, dr. Sokołowski Adam, Basztowa 24, tel. 142-04, dr. Stern Natan, Dietla 15, tel. 178-25; — w nocy: dr. Friedman Henryk, Wrzesińska 3, tel. 117-79, dr. Kaczyński Henryk, Topolowa 42, dr. Grabscheid Ludwik, Mikołajska 32, tel. 116-83, dr. Żabiński Robert, Syrokomli 3, tel. 182-68.

Dziś mają dyżur dzienny i nocny apteki: Rynek gł. A—B 45, ul. Łobzowska 8, Grzegórzecka 9, Długa 4, Krakowska 19 i Brodzińskiego 1; tylko dzienny dyżur apteki: Rynek gł. 13, ul Retoryka 1, Lubicz 7, Stradom 6, Karmelicka 9, Kazimierza W. 78.

AKADEMJA KU CZCI MAJMONIDESA

Stow. Żyd. Studentów Religijnych U. J. „Morija" w Krakowie, urządza pod protektoratem prof. dra Adama Krzyżanowskiego z udziałem Prezydjum Gminy Żydowskiej w Krakowie dziś w niedzielę 14 bm. o godz. 7'15 wiecz. w wielkiej sali Kahału, Krakowska 41, Uroczystą Akademję z okazji 800-lecia urodzin Mojżesza Majmonidesa (1135—1935) z następującym programem:

1. Otwarcie: a) Słowo wstępne.
2. Referaty: a) Rab. K. Chameides z Katowic — nt. „Majmonides jako kodyfikator prawa żyd.", b) Dr. M. Landau z Berlina — nt. „Duchowe oblicze Majmonidesa", c) dr. D. Bulwa — nt. „Postać Majmonidesa na tle historji".
3. Pieśni starohebrajskie w wykonaniu Chóru „Hazamir" pod batutą prof. B. Sperbera.

PRZYGOTOWANIA DO WIELKICH WYSTAW BIEŻĄCYCH W KRAKOWSKIM PAŁACU SZTUKI

Kilka wystaw międzynarodowych, urządzonych w Pałacu Sztuki zapoznały miejscowe społeczeństwo ze współczesnemi kierunkami, nurtującemi obecną sztukę europejską. Wystawy te jednak odsunęły na dalszy plan wystawy artystów polskich, nawet tych, którzy w myśl poprzednich uchwał Dyrekcji mieli zarezerwowane stosowne sale w Pałacu Sztuki.

Z tych to względów Dyrekcja postanowiła, ażeby jeszcze w bieżącym sezonie wiosennym urządzić dwie wystawy bieżące, które obok kolekcyj oraz wystaw zbiorowych, dałyby możność publiczności zapoznania się z bieżącą twórczością artystów miejscowych, a temsamem umożliwiłyby szerszym rzeszom artystów bliższy kontakt ze społeczeństwem.

Ponieważ decyzja ta zarezerwowania odpowiednich sal na owe wystawy bieżące zależy od ilości i jakości uprzednio nadesłanych eksponatów, Dyrekcja zwraca się z prośbą do ogółu artystów o rychłe nadsyłanie dzieł na wystawę. Termin otwarcia pierwszej wystawy jest 28 kwietnia br., nadsyłanie dzieł na wystawę upływa z dniem 25 bm.

750,000 ZŁ. NA CELE BUDOWLANE W KRAKOWIE

Na Ratuszu Krakowskim odbyło się posiedzenie Komitetu Rozbudowy pod przewodnictwem wiceprezydenta inż. Skoczylasa, przy współudziale Delegata Urzędu Wojewódzkiego radcy Milanicza i inż. Wąsowskiego oraz dyrektora Banku Gospodarstwa Krajowego dra Rokosza.

Na posiedzeniu tem rozpatrywano przeszło 100 podań o pożyczki budowlane.

Ogółem udzielono 88 pożyczek na łączną kwotę 748.200 zł., a to 34 pożyczek na kwotę 451.000 złotych z funduszu na budownictwo blokowe, 50 pożyczek na kwotę 167.000 z funduszu na budownictwo drobne oraz 4 pożyczki na kwotę 30.200 zł. z funduszu na przebudowy.

Z finansowanych budów 67 znajduje się na terenie m. Krakowa, a 21 w tzw. sferze interesów mieszkaniowych.

Pożyczki dotyczące pierwszych wynoszą 645.700 zł., a drugich 102.300 zł.

WALNE ZEBRANIE ZWIĄZKU INSPEKTORÓW I AJENTÓW UBEZPIECZENIOWYCH

Związek Zawodowy Inspektorów i Ajentów Ubezpieczeniowych R. P. — oddział w Krakowie, który obecnie po wejściu w życie ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowem wykazuje duży napływ nowych członków, odbył doroczne Walne Zebranie w sali Stowarzyszenia Kupców.

Przewodniczący zebrania p. Fischler wskazał na dotychczasową działalność Związku, który mimo ciężkich warunków wiele dla polepszenia bytu ajentów zdziałał. Następnie zabrał głos p. Frieman, przedstawiając dodatnie strony nowej ustawy o pośrednictwie ubezpieczeniowem i złożył sprawozdanie kasowe. Po udzieleniu absolutorjum ustępującemu zarządowi, prezesem został powtórnie wybrany p. Henryk Fischler. Do zarządu weszli pp. dr. Zanker, Frieman, Abraham i Haber.

— „IRGUN". Dziś godz. 7'30 wiecz Sicha klalit.

SUKCES WYDAWNICTWA KOMITETU BUDOWY MUZEUM NARODOWEGO

Komitet budowy Muzeum Narodowego w Krakowie przystąpił w ostatnim tygodniu do rozsyłki nowego wydawnictwa pt. **„Kraków buduje Muzeum Narodowe"**, załączając do każdego egzemplarza blankiet PKO. na zł 1.25.

Publikacja ta, obejmująca 63 stron druku, wydana jest niezwykle wytwornie i jest treściwem zobrazowaniem stanu zbiorów Muzeum Narodowego oraz konieczności budowy nowego gmachu. Jest ponadto przedstawieniem stanu finansowego funduszu jakoteż prac przygotowawczych z okresu do 1-go grudnia 1934 r. Książka ta zawiera również pierwszą część spisu ofiarodawców, która obejmuje 7.000 nazwisk. Należy się spodziewać, że datki za broszurę pt. „Kraków buduje Muzeum Narodowe" przyniosą duże dochody.

RUCH LUDNOŚCI W LUTYM 1935

W ciągu miesiąca lutego br. zawarto w Krakowie małżeństw 190 (125), w tem chrześcijańskich 149 (76). Urodziło się żywo dzieci 236 (277), nieślubnych 51 (55), w czem z małżeństw żydowskich rytualnych 11 (14). Wśród żywo urodzonych było chłopców 121 (122). W tym samym okresie czasu zmarło osób 251 (231). Liczba zmarłych w szpitalach wynosiła osób 103 (66). Z przyczyn śmierci najwięcej przypada na choroby serca 51 i na gruźlicę 26. Wśród zmarłych było chrześcijan 204 (174).

MATKA I DZIECKO NIEŚLUBNE W NOWYM KODEKSIE

Jutro o godz. 7-mej wiecz. wygłosi w sali odczytowej przy ul. Dunajewskiego l. 7 dr. Aniela Steinsbergowa odczyt pt. „Matka i dziecko nieślubne w nowym kodeksie". Po odczycie dyskusja. Goście mile widziani.

NA CO LUDZIE CHORUJĄ W KRAKOWIE

W Wydziale Zdrowia Publicznego Zarządu Miejskiego w stoł. król. mieście Krakowie zgłoszono od dnia 7 kwietnia do 13 kwietnia 1935 r. następujące choroby zakaźne: 8 wypadków błonicy, 18 płonicy, 3 odry, 3 krztuśca, 6 róży, 4 ospy wietrznej, 12 mumpsu i 2 różyczki.

„Żyd Süss" — symbolem naszych dziejów

Nigdy jeszcze naród żydowski nie przechodził przez taką gehennę losów jak w obecnej dobie. — Prześladowania, jakie mają miejsce w pewnym kraju, wywołały reakcję na całym świecie. Wszystko co czuje po ludzku odwraca się z pogardą od krzewicieli średniowiecznych tortur. Potężnym akordem, budzącym żywotność narodu żydowskiego jest piękna w swym realiźmie sylwetka „Żyda Süssa". Niedawno też jedna z największych wytwórni angielskich British Gaumont Corp. wypuściła w świat film poświęcony bohaterskim i pełnym męczeństwa dziejom opisanym w pięknej powieści Lion Feuchtwangera, dzieła którego zostały w Niemczech spalone na stosie. Film ten jest jednym wielkim krzykiem protestu przeciwko krzywdom niewinnie wyrządzanym Żydom. Wszędzie gdzie się obecnie ukazuje powyższy film, w którym główną rolę odtwarza największy tragik świata Conrad Veidt, publiczność jest do głębi poruszona. Premjera w Londynie była największem wydarzeniem sezonu.

PODATKI Z TYTUŁU ODNAJMOWANIA POKOJÓW SUBLOKATOROM

Ustawa o podatku przemysłowym przewiduje obowiązek wykupienia świadectwa przemysłowego w wypadku podnajmowania ponad 2 pokojów sublokatorom. O ile w większych miastach przepis ten nie jest wykonywany, o tyle w niektórych mniejszych osiedlach osoba odnajmująca 3 pokoje zmuszona jest do zaopatrywania się w świadectwo przemysłowe.

W związku z tem wyjaśnia się, że intencją ustawodawcy było opodatkowanie przemysłu hotelarskiego. Podnajmowanie pokojów sublokatorom nie ma nic wspólnego z hotelarstwem. Główny lokator nie prowadzi księgi meldunkowej, nie wynajmuje pokojów na pojedyncze doby itd. Toteż oczekiwane jest autorytatywne wyjaśnienie ministerstwa skarbu w tej ważnej sprawie.

ZMIANY W ROZKŁADZIE JAZDY

Dyrekcja Okręgowa Kolei Państwowych w Krakowie komunikuje: Ze względu na spodziewaną słabszą frekwencję podróżnych w pierwszy dzień świąteczny, tj. 21 bm. oprócz niekursujących w myśl ogłoszenia w rozkładach jazdy pociągów pasażerskich, wstrzymuje się jeszcze dodatkowo na ten dzień bieg następujących pociągów pasażerskich: Poc. Nr. 1713, odjeżdżający z Dziedzic o godz. 9.52, a przyjeżdżający do Żywca o godzinie 11.08. Poc. Nr. 1720 w komunikacji Bielsko—Katowice, odjeżdżający z Bielska o godz. 11.40, a przyjeżdżający do Dziedzic o godz. 12.01. Poc. Nr. 1724 w komunikacji Żywiec—Katowice, odjeżdżający z Żywca o godz. 15.10, przyjeżdżający do Dziedzic o godz. 16.31.

Ponadto wstrzymuje się jeszcze na linji Chybie-Skoczów pociągi lokalne Nrż 3013 odjeżdżający z Chybia o godz. 10.43, z przyjazdem do Skoczowa o godz. 11.00, oraz pociąg powrotny Nr. 3054 odjeżdżający ze Skoczowa o godz. 11.41 a przyjazd do Chyba o godz. 12.05.

—o—

—o—

— NAGRODA LITERACKA ZW. ZAW. LITERATÓW POLSKICH. Sąd konkursowy nagrody literackiej, ufundowanej przez krakowski Związek Zawodowy Literatów Polskich przyznał nagrodę L. H. Morstinowi za wystawioną niedawno przez teatr miejski sztukę pt. „Rzeczpospolita poetów". Nagroda wynosi 1.000 zł.

—o—

GIEŁDA POZNAŃSKA

Poznań, 13. 4. Ceny transakcyjne: żyto 30 ton 14.75, pszenica 30 ton 16.25. Ceny orjentacyjne: żyto 14.40—14.60, pszenica 15.75—16, mąka żytnia I gat. 0-55-proc. 21 i pół do 22 i pół, I. gat. 0-65-proc. 20 i pół do 21 i pół, II. gat. 55-70-proc. 15—16, pośl. ponad 70-proc. 12—13, razowa 0-95-proc. 17—18, mąki pszenne o 25 groszy wyżej, stałe. Ogólne usposobienie spokojne

Min. Beck w drodze do Genewy

Warszawa. 13. 4. (Sin) Minister Beck wyjechał dziś o godz. 5 popołudniu do Genewy via Wiedeń.

Wyrok w łódzkim procesie komunistycznym

Łódź, 13. 4. (G) Dziś zapadł wyrok w trwającym dwa tygodnie procesie komunistycznym. Jeden z oskarżonych skazany został na 6 lat więzienia, trzech po trzy lata, czterech po dwa lata, jeden na półtora roku, jeden na jeden rok więzienia, zaś pięciu uniewinniono. Sprawa oskarżonego Agizina została wyłączona, gdyż zachorował on w czasie procesu.

Jak doszło do zmiany stanowiska Niemiec
wobec projektu powszechnego paktu o nieagresji

Londyn. 13. 4. PAT. Z wiadomości, otrzymanych w Londynie z kół delegacji brytyjskiej w Stresie wynika, że zmiana stanowiska Niemiec w sprawie paktu wschodniego nastąpiła w związku z demarche brytyjską. Jak wiadomo, po sprawozdaniu o rozmowach berlińskich, złożonem na konferencji w czwartek przez Simona, gdy zapytany w toku dyskusji, czy Hitler definitywnie odrzuca wszelką formę paktu wschodniego, nawet, o ile podstawą jego jest powszechny pakt o nieagresji, a pakty wzajemnej pomocy stanowią w nim tylko nadbudówkę o charakterze opcjonalnym, Simon odpowiedział, że **Hitler zajął wobec takich sugestyj stanowisko negatywne, nazywając tego rodzaju plany niebezpiecznemi i ujemnemi.** Po dalszych konsultacjach zdecydowano jednak, aby Simon ponownie zwrócił się do Niemiec, żądając wyraźnej odpowiedzi, czy Niemcy tego rodzaju propozycję odrzucają, czy też gotowe byłyby się do niej przyłączyć. Telegram tego rodzaju wysłany został przez Simona wieczorem do Berlina. Wczoraj w południe brytyjski charge d'affaires w Berlinie Newton wezwany został do min. Neuratha, który mu oświadczył, że **Niemcy zgadzają się na projekt powszechnego paktu o nieagresji z zastrzeżeniem dla tych państw, które tego pragną, prawa zaciągania między sobą specjalnych zobowiązań wzajemnej pomocy pod warunkiem, że będą to dokumenty oddzielne.** Z odpowiedzi niemieckiej, jak również z obrad, prowadzonych w tej mierze dzisiaj w Stresie, nie wynika jeszcze jasno, czy pakt o nieagresji i dopuszczalne dla jego sygnatarjuszy odrębne pakty wzajemnej pomocy będą miały charakter regjonalny i dotyczyć mają tylko wschodniej Europy, czy też będą one posiadały charakter bardziej ogólny i będą otwarte dla wszystkich państw europejskich. W każdym razie w kołach delegacji brytyjskiej przywiązują do decyzji Niemiec **wielkie znaczenie i przypuszczają, że stanowisko Niemiec wywrze bardzo korzystny skutek na dalszy bieg rokowań międzynarodowych.**

Wpływ posunięcia Niemiec widoczny już jest na postanowieniach, powziętych dzisiaj w Stresie co do planu działania w poniedziałek w Genewie. Mocarstwa ułożyć się miały rzekomo co do tego, że rezolucja, potępiająca naruszenie przez Niemcy postanowień traktatu wersalskiego będzie bardziej ogólna i że konkluzją jej będzie propozycja powołania do życia specjalnego komitetu Rady Ligi Narodów dla rozpatrzenia środków, jakie Liga Narodów może przedsięwziąć celem niedopuszczenia do naruszania postanowień międzynarodowych. Na referenta sprawy w Radzie Ligi mocarstwa, obradujące w Stresie, wysunąć zamierzają delegata Hiszpanji Madariagę. Wszelkie pomysły uchwalenia jakichkolwiek sankcyj zostały porzucone.

Z innych spraw, omawianych w Stresie podkreślić należy, że w sprawie paktu austrjackiego Wielka Brytanja udzieliła Francji i Włochom carte blanche zredagowania stosownej formuły nieingerencji w sprawy austrjackie z tem, że formuła ta zostanie przed definitywnem wprowadzeniem jej do ewentualnego paktu przedstawiona Hitlerowi dla uzyskania w razie możliwości jego zgody. Na wypadek odrzucenia jej przez Hitlera, Wielka Brytanja nie zgłosi zastrzeżeń, aby pakt austrjacki wszedł jednak w życie, ograniczając zresztą swój własny udział do roli tylko konsultatywnej.

Co do widoków ewentualnej dalszej konferencji mocarstw z udziałem Niemiec, Rosji i Polski, żadne decyzje jeszcze nie zapadły. Uważanem jest jednak naogół za prawdopodobne, że konferencja taka dojdzie do skutku, aby ustalić podstawy ewentualnego paktu o nieagresji i ustalić stosunek między tym zasadniczym paktem o nieagresji a odrębnemi paktami wzajemnej pomocy. Spodziewane jest, że konferencja taka zebrałaby się w Londynie.

Konferencja 9 państw
w sprawie paktu naddunajskiego
odbędzie się w Rzymie dnia 20 maja

Stresa. 13. 4. PAT. Poranne posiedzenie konferencji 3-ch mocarstw poświęcone było wyłącznie zagadnieniu uzbrojenia Austrji, Bułgarji i Węgier. Mussolini przedstawił szczegółowe expose na ten temat.

Paryż. 13. 4. Agencja Havasa donosi ze Stresy: **Na konferencji postanowiono, że mocarstwa zainteresowane w pakcie naddunajskim zbiorą się w Rzymie dnia 20 maja. Na konferencję tę będą zaproszone: Niemcy, Austrja, Czechosłowacja, Jugosławja, Francja, Polska, Rumunja, Węgry i Włochy.**

Przemysłowiec zastrzelił spólnika, poczem popełnił samobójstwo

Warszawa, 13. 4. (Sin) Dziś, o godz. 1 w południe w fabryce wyrobów metalowych przy ul. Chłodnej 5 doszło do tragicznego zajścia podczas sporu dwóch spólników. Jeden z nich inż. Michał Lewito strzelił do inż. Michała Feingolda, raniąc go ciężko wtwarz, poczem skierował broń do siebie, strzelając w głowę. Inż. Lewito poniósł śmierć na miejscu, inż. Feingold zmarł w szpitalu

KRONIKA ŚLĄSKA

B. STAROSTA NA ŁAWIE OSKARŻONYCH

Katowice, 13. 4 (K) Przed sądem grodzkim w Tarnowskich Górach toczyła się w dniu dzisiejszym sensacyjna rozprawa z oskarżenia prywatnego pułkownikowej dr. Marji Komunieckiej przeciw b. staroście tarnogórskiemu dr. Korolowi o zniesławienie. Mianowicie Korol zarzucił Komunieckiej, że jako wiceprezeska Towarzystwa Polek w Tarnowskich Górach, przywłaszczyła sobie 1.200 zł, które wpłynęły ze Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego na cele społeczne. Na dzisiejszą rozprawę zawezwano w charakterze świadków wojewodę śląskiego dra Grażyńskiego, wicewojewodę Saloniego oraz kilku wyższych urzędników wojewódzkich. Na początku rozprawy sąd stwierdził nieobecność oskarżonego Korola, wobec czego sędzia przerwał rozprawę do 27 bm., zalecając na ten dzień przymusowe doprowadzenie oskarżonego.

NIEMCY ŚLĄSCY MIĘDZY SOBĄ

Katowice, 13. 4 (K). W sali hotelu hr. Reden w Chorzowie odbyło się w dniu wczorajszym zebranie Volksbundu, które miało wyłonić delegatów na zjazd tej organizacji na Śląsku. W czasie dyskusji zabrał głos jeden z przywódców Jungdeutsche Partei, który w ostry sposób zaatakował przywódców Volksbundu z Ulitzem na czele, zarzucając im wyciąganie osobistych korzyści, zaprzedanie interesów mniejszości niemieckiej na Śląsku itp. W związku z tem na sali powstała niebywała wrzawa. Jakiś sprawca rzucił kilka bomb cuchnących, wywołując nieopisany popłoch. Wkońcu przewodniczący rozwiązał zebranie.

Senat będzie wybrany przez „elitę”?

Tylko 1 miljon wyborców do Senatu

(Telefonem od naszego korespondenta)

Warszawa. 13. 4. (Sin) Ordynacja wyborcza do Senatu ma się oprzeć na zasadzie elitarnej. Grono wyborców będzie ograniczone i liczba ich w całym kraju ma wynieść około miljona.

Zwyżka kursu papierów procentowych nie podlega opodatkowaniu

Warszawa. 13. 4. Sin. Między Bankiem Związku Spółek Zarobkowych, Izbą Skarbową a następnie Ministerstwem Skarbu wynikła sprawa, czy zysk osiągnięty ze zwyżki kursu papierów procentowych podlega opodatkowaciu. Władze skarbowe stały na stanowisku, że zyski osiągnięte ze zwyżki kursu należy opodatkować, w myśl ustawy o podatku przemysłowym, wiążąc je do ogólnych obrotów. Sprawa przeszła do Najwyższego Trybunału Administracyjnego i ten wyjaśnił, że zwyżka kursu papierów procentowych i innych walorów giełdowych, posiadanych przez banki nie może być wliczona do podstawowego wymiaru podatku przemysłowego od obrotu, gdyż opodatkowaniu mogłyby ulegać jedynie zyski przy operacjach temi papierami.

Ogłoszenie amnestji podatkowej

Warszawa. 13. 4. Sin. W dzisiejszym Dzienniku Ustaw ogłoszono ustawę o tzw. amnestji podatkowej.

25 miljonów na Pożyczkę Inwestycyjną

Warszawa. 13. 4. Sin. Związek ubezpieczeń spolecznych postanowił subskrybować 25 miljonów złotych na Pożyczkę Inwestycyjną.

O dostawę prądu elektrycznego dla Zagłębia Krakowskiege

Warszawa. 13. 4. (iSn) Dwa lata przed wojną światową w r. 1912 Towarzystwo Elektryczności w Wiedniu otrzymało na 40 lat wyłączne prawo dostarczania energji elektrycznej na terenie Zagłębia Krakowskiego. Uprawnienia te przeszły na stępnie na elektrownię w Zagłębiu Krakowskiem. W r. 1932 Ministerstwo Robót Publicznych udzieliło również koncesji spółce akcyjnej Jaworznickie Komunalne Kopalnie Węgla. Mimo sprzeciwu elektrowni okręgowej Ministerstwo nie zmieniło swego stanowiska i sprawę skierowano do Najwyższego Trybunału Administracyjnego, który orzeczenie Ministerstwa spowodu wadliwości postępowania i niezgodności z ustawą uchylił.

Poseł Wrona stanie przed sądem

Warszawa. 13. 4. Sin. Niedawno Sejm wydał posła Wronę sądom. Jak wiadomo, poseł Wrona oskarżony jest o zaciąganie pożyczek u Różyckiego i fałszowanie depozytów. Wrona twierdzi, że kwity posiadane przez Różyckiego zostały przez niego sfałszowane. Sąd Apelacyjnych, do którego zwrócił się Wrona o dalsze przeprowadzenie procesu przeciwko Różyckiemu, umorzył sprawę przeciwku niemu, a temsamem sprawa przeciwko Wronie będzie dalej prowadzona.

1 kg. kawioru — 8 zł.

Warszawa. 13. 4. Sin. Do Gdyni przybywa statek japoński wiozący większy transport kawioru. Kawior ten będzie kosztować 8 zł. za kg.

Zwłoki zaginionego warszawianina wyłowione z Wisły

Warszawa. 13. 4. (Sin) Kilka tygodni temu wyszedł z mieszkania dyr. Wilhelm Ginzberg po którym wszelki ślad zaginął. We środę rybacy Kępa, gminy Rębowo, powiat płocki wyłowili zwłoki z Wisły. Przy topielcu znaleziono dokumenty na nazwisko Ginzberga a pozatem karteczkę z napisem: pieniądze, które mam przy sobie są nagrodą dla znalazcy trupa, W. Ginzberg. Pieniędzy tych jednak przy zwłokach nie znaleziono. Jak się okazało, dyr. Ginzberg wyszedł 22 lutego z domu i wskoczył do Wisły obok mostu Kierbedzia.

400 nauczycieli padło ofiarą sprytnych aferzystów

Ciekawy proces przed sądem przemyskim

(Telefonem od naszego korespondenta)

Przemyśl, 13. 4. (Seg.) Przed sędzią grodzkim Krynickim stanęli onegdaj dwaj bohaterowie głośnej w swoim czasie afery „profesora“ Amela Tło sprawy jest następujące:

Przed około dwoma laty liczne rzesze nauczycieli szkół powsz. otrzymały oferty, których autor ich zaofiarował swe usługi nauczycielstwu przy opracowaniu zadań konkursowych, za ozna czonem wynagrodzeniem.

Wielu reflektantów na pomoc „profesora“ Amela, autora tych ofert, przekonało się po przesłaniu pierwszej zaliczki, że wpadli w sidła sprytnych aferzystów. Oto zamówione zadania przysyłano ratami i za każdą przesyłkę należało zapłacić po kilkadziesiąt złotych. Nic pomogła rezygnacja z dalszej współpracy z „prof.“ Amelem nb. dość problematycznej, gdyż na ten wypadek narażał się nieprzezorny nauczyciel na niedwuznaczne groźby doniesienia do Kuratorjum, o korzystaniu z pomocy osób trzecich przy opracowaniu zadań, co mogło za sobą pociągnąć ewent. przykre następstwa służbowe. W ten sposób „interes“ znakomicie prosperował.

Pod nazwiskiem profesora Amela ukrywał się mieszkaniec z Przemyśla Antoni Melnyk, któremu sekundował dzielnie niejaki Zenon Bylina. Gdy naskutek doniesienia pewnej nauczycielki z Warszawy grunt przemyski stał się dla nich niewygodny, przenieśli się obaj do Lwowa i stamtąd pod firmą biura do wypracowania zadań „Pedagog“ wysyłali identyczne oferty do nauczycieli **ostrzegając swych klientów przed sprytnymi oszustami z prowincji.**

Oszustom powinęła się noga w związku z przesłaniem pewnemu nauczycielowi opracowania na temat „Dnia Oszczędności“, którym okazał się wycinek z gazety. Pokrzywdzony doniósł o tem władzom i w wyniku dochodzeń zostali wymienieni aresztowani i przebywali w areszcie śledczym w Przemyślu przez 2 miesiące.

Zachęceni sukcesem kolegi inni poszkodowani nauczyciele poczęli się zgłaszać, a liczba ich wzrosła do 400 osób. Melczyk i Bylina odpowiadają obecnie z wolnej stopy przed Sądem Grodzkim w Przemyślu. Celem przesłuchania świadków (przeważnie nauczycieli) wezwał tut. Sąd 160 Sądów Grodzkich w całym kraju o przeprowadzenie odnośnych dowodów.

Wyrok zapadnie 19 bm.

Samobójczy skok umysłowo-chorej

(Telefonem od naszego korespondenta)

Tarnów. 13. 4. 66-letnia Anna Irzykowska z Tarnowa, cierpiąca od dłuższego czasu na zaburzenia umysłowe, korzystając z nieuwagi domowników wyszła ze swego mieszkania na ulicę i wszedłszy do kamienicy przy ul. Wałowej nr. 2, z balkonu 2-go piętra rzuciła się na betonowe podwórze. Irzykowska, która odniosła ciężkie obrażenia, zmarła po przewiezieniu do szpitala.

Z pobytu parlamentarzystów angielskich w Palestynie

(Telegram własny „N. Dziennika“ przez Ż. A. T.)

Jerozolima. 13. 4. Egzekutywa Agencji Żydowskiej wydała przyjęcie na cześć bawiącej w Palestynie grupy parlamentarzystów angielskich. Przedstawiciele Agencji Żydowskiej powitali parlamentarzystów, którzy, odpowiadając na powitania, wyrazili się z wielkiem uznaniem o sukcesach pracy żydowskiej w Palestynie.

Skolei parlamentarzyści złożyli wizyty w samorządzie jerozolimskim, gdzie zostali przyjęci przez burmistrza Chaldiego i wiceburmistrza dra Austera, u których informowali się o różnych sprawach miejskich, zwłaszcza o rozplanowaniu miasta, wodociągach i zdrowotności. Wreszcie złożyli oni wizytę w najwyższej radzie muzułmańskiej, gdzie przyjął ich naczelny mufti. Przy rozmowie asystował arabski tłómacz Egzekutywy Sjońskiej. W grupie parlamentarzystów angielskich znajduje się dwóch konserwatystów, 1 laburzysta i dwóch narodowych liberałów.

• • •

Londyn. 13. 4. Na posiedzeniu Izby Gmin płk. Wedgewood interpelował ministra kolonij w sprawie konieczności rozszerzenia nauki języka angielskiego w Palestynie. W odpowiedzi minister oświadczył, że język angielski jest wykładany w szkołach rządowych i żydowskich i że czynione jest wszystko, celem rozszerzenia wykładów języka angielskiego w całem imperjum brytyjskiem.

Żydzi opuszczają policję telawiwską

Tel Awiw. 13. 4. Grupa funkcjonarjuszy żydowskich opuściła policję telawiwską na znak protestu przeciwko niepodwyższeniu pł. , pomimo zapewnień samorządu Tel Awiwu. Szereg innych funkcjonarjuszy przygotowuje się do ustąpienia ze służby policyjnej twierdząc, że obecnie ich pobory nie wystarczają na pokrycie wysokich kosztów życia w Palestynie. Również nauczyciele grożą strajkiem wystawiając żądania podwyżki płac. W lutym br. samorząd Tel Awiwu wydał odezwę do młodzieży żydowskiej, nawołując ją do zaciągania się do służby policyjnej. Jednocześnie samorząd wzywał rząd palestyński do powiększenia liczby policjantów żydowskich w Tel Awiwie do dwustu i do podwyższenia ich poborów. W chwili obecnej policja w Tel Awiwie liczy 126 funkcjonarjuszy, w tem 70 Żydów. Podstawowe uposażenie policjanta wynosi 3 funty miesięcznie, wypłacane przez rząd, pozatem samorząd bonifikuje półtora funta dla kawalerów, 3 funty dla żonatych.

—oOo—

Rozruchy w Bukareszcie wywołal. hitlerowcy

Bukareszt. 13. 4. Policja aresztowała dwóch niemieckich narodowych socjalistów w stosunku do których zebrano dowody, że ich działalność pozostaje w związku z ostatni mi antysemickiemi wykroczeniami na uniwersytecie bukaresztenskim.

Miasto rumuńskie w płomieniach

Bukareszt, 13. 4. PAT. W mieście Pascani pożar zniszczył dzielnicę handlową. Spłonęło przeszło 60 domów wraz z mieszczącymi się w nich sklepami i składami. Dwie ulice były w pewnym momencie ogarnięte całkowicie płomieniami. W mieście zapanowała panika. Ze wszystkich okolicznych miast i miasteczek przybyły na pomoc oddziały straży ogniowej, Pożar dotychczas nie został opanowany.

Pakt Wschodni o nieagresji z udziałem Niemiec? Nowa koncepcja na horyzoncie ::

Stresa. 12. 4. PAT. Dziś wieczorem ukazał się następujący komunikat oficjalny:

Delegacje Anglji, Francji i Włoch zebrały się o godzinie 9.30 pod przewodnictwem Mussoliniego. Posiedzenie trwało do godziny 13 i poświęcone było dalszej dyskusji nad odwołaniem się Francji do Ligi Narodów.

Delegaci zebrali się ponnownie o godz. 15.30. Dyskusja nad odwołaniem Francji była kontynuowana i została zakończona. Dalej zajmowano się sytuacją Austrji, poczem dyskusję rozpoczęto przez expose Mussoliniego. Następnie rozważano sprawę paktu wschodniego, wreszcie rozpoczęto dyskusję nad paktem lotniczym. O godz. 19-tej obrady zawieszono i odroczono do godz. 9.30 rano. W ciągu popołudnia minister Simon dostarczył dalszych informacyj do swego wczorajszego referatu o stanowisku Niemiec na podstawie angielskiej wizyty w Berlinie.

Simon dodał nowe informacje, jakie otrzymał w dniu dzisiejszym:

„Baron v. Neurath zakomunikował ambasadorowi angielskiemu w Berlinie, że Niemcy gotowe są przystąpić do paktu wschodniego o nieagresji nawet jeżeli niektórzy sygnatarjusze tego paktu postanowią zawrzeć między sobą pakty wzajemnej pomocy“.

Jak widać z powyższej wiadomości sowiecki pakt wschodni uważać należy za pogrzebany. Otwierają się możliwości nowego paktu dla wschodniej Europy, opartego na zasadzie nieagresji. Oznacza to, że mocarstwa po zbadaniu realnych możliwości przychodzą do przekonania, że system paktów o nieagresji skuteczniej zapewnia stabilizację pokoju, niż sowiecki system wzajemnej pomocy, nazwany przez Moskwę paktem wschodnim.

W świetle sytuacji europejskiej system ten uznany został w Stresie za niedojrzały.

Genewa—Warszawa—Moskwa
etapy najbliższych podróży min. Lavala

Paryż. 12. 4. (R) Specjalny wysłannik Agencji Havasa donosi ze Stresy, iż po posiedzeniu Rady Ligi Narodów min. Laval uda się do Warszawy, a potem do Moskwy, gdzie podpisze projekt konwencji francusko-sowieckiej.

Ze swej strony angielscy ministrowie przeprowadzą u kierowników polityki niemieckiej sondowania, od których zależeć będzie rozwój sytuacji dyplomatycznej w Europie.

P. Goebbels ma racje...

„W świecie nie mamy zbyt wielu przyjaciół“

Berlin. 12. 4. PAT. W przemówieniu, wygłoszonem we Frankfurcie nad Menem, minister propagandy Rzeszy dr. Goebbels wystąpił z zapewnieniem, że Niemcy nie mają zamiarów wojennych. Zapewnienie pokoju leży przedewszystkiem w interesie robotników niemieckich, którzy mają prawo żądać, by pokój ten zabezpieczony był przez armję. Wiemy — mówił minister — że w świecie nie mamy zbyt wielu przyjaciół, którzyby nas chronili i dlatego ochronę tę powierzyliśmy sile naszego narodu.

Kronika krakowska

Licytacja futer Ciunkiewiczowej
została odłożona z przyczyn formalnych

(or) Jak już donosiliśmy, miała się w dniu wczorajszym odbyć licytacja futer Marji Ciunkiewiczowej. Kwota uzyskana z licytacji ma być użyta na pokrycie kosztów jej procesów.

Przybyłych do Hali Licytacyjnej wczoraj o godzinie 12.30 w poł. spotkał jednak zawód, gdyż licytacja została odwołana. Stało się to ze względów formalnych. Nowy termin licytacji nie jest jeszcze wyznaczony.

Manifestacyjny pogrzeb Dra J. Fussmanna

W dniu wczorajszym odbył się pogrzeb przedwcześnie zmarłego na posterunku pracy społecznej błp. Dr. Józefa Fussmanna, zasłużonego działacza i wiceprezesa Krakowskiego Stow. Kupców. Tłumny udział przedstawicieli przemysłu i handlu, palestry i świata lekarskiego w pogrzebie błp. Dra Fussmanna, świadczył wymownie o powszechnem poważaniu, jakiem błp. Zmarły się cieszył.

Nad trumną zasypaną wieńcami i kwieciem odprawił modły rabin Dr. Schmelkes, poczem prezes Schechter, Dr. Beres oraz p. Rosenstein, imieniem kupców branży węglowej z Warszawy wygłosili wpomnienia pośmiertne, podnosząc w krótkich słowach walory duchowe Zmarłego, jego krystaliczny charakter oraz dobroć serca.

Najpierw biją — a potem przepraszają

Gdańsk. 12. 4. PAT. Dziś w południe zjawili się w Komisarjacie Generalnym R. P. radca Senatu Hirschfeld oraz sekretarz generalny stronnictwa narodowo-socjalistycznego w Gdańsku, Marzian. Pierwszy w imieniu Senatu, drugi w istnieniu partj narodowo-socjalistycznej przeprosili radcę Szagona oraz urzędnika wydziału wojskowego Komisarjatu Generalnego p. Kucharskiego za napad dokonany w nocy z 6 na 7 bm. na jednej z głównych ulic Gdańska.

Zamordowali go narodowi socjaliści

Wiedeń. 12. 4. (R) W sprawie zamordowania Mandla donoszą, że w nocy z 10 na 11 bm. trzech narodowych socjalistów z Klagenfurtu opuściło w taksówce wraz z Mandlem Sankt Veit an der Glan. Po zamordowaniu Mandla w pobliżu ruin Tagenbrunnu narodowi socjaliści kazali się zawieść na dworzec w Willach.

Pożar zniszczył 60 domów w mieście japońskiem

Tokio. 12. 4. PAT. W mieście Yamagata wybuchł gwałtowny pożar, który zniszczył około 60 domow. Ogień rozszerzył się z tak wielką szybkością, że usiłowania straży ogniowej ratowania płonących domów były zupełnie daremne i musiano wszystkie wysiłki skierować ku umiejscowieniu pożaru. Wśród spalonych budynków znajdują się gmachy prefektury policji, poczty i liceum.

KRONIKA TELEGRAFICZNA

— **Wiedeń.** W Hitzing policja zaalarmowana została wybuchem bomby na niezabudowanym terenie. Ofiarą wybuchu padł pies. Na miejsce wypadku zjawił się radca Feuchtinger z prezydjum policji. Znalazł on na miejscu drugą bombę. Gdy manipulował przy niej, nastąpił wybuch. Feuchtinger został okaleczony, tracąc trzy palce u ręki.

— **Nicea.** Do gmachu sądu włamali się dziś złoczyńcy i zrabowali z kasy gotówkę oraz kosztowności, ogółem wartości 2 miljonów franków.

OD NASZYCH KORESPONDENTÓW

Kronika bielsko-bialska

UJĘCIE FAŁSZERZY PIENIĘDZY. W urzędzie pocztowym w Bielsku zdarzył się onegdaj podczas godzin największego ruchu sensacyjny wypadek. W pewnej chwili bowiem wkorczyło do urzędu kilku funkcjonarjuszy pocztowych, których zatrzymali dwóch znajdujących się w tej chwili przy kasie PKO. mężczyzn. Sensacyjny wypadek miał następujący przebieg: W krytycznym dniu zjawili się przy kasie tut urzędu pocztowego dwaj panowie, z których jeden chciał wpłacić na książeczkę PKO. zł 480 w banknotach po 20 zł Urzędniczka jednakże zorjentowała się, iż wpłaone banknoty są fałszywe. Pod pretekstem wypełnienia książeczki, udała się do naczelnika kasy, który natychmiast zawezwał policję. W kilka minut później oszuści znajdowali się w rękach policji. Sprawa przyjęła tem więcej sensacyjny obrót, gdyż w jednym z zatrzymanych osobników zapoznano Norberta Schoppę, lat 32, syna zamożnego ongiś fabrykanta bielskiego. Drugim osobnikiem jest niejaki Arnold Żeberko, lat 42 z Krakowa. Dotychczasowe śledztwo wykazało, iż Schoppa padł ofiarą Żeberki, który namówił go do puszczenia w obieg fałszywych banknotów, obiecując mu za to wysokie wynagrodzenie. Sprawa stała się sensacją Bielska—Białej, gdyż aresztowany Schoppa pochodzi z bardzo poważancj rodziny niemieckiej.

ŻYCIE SJONISTYCZNE BIELSKA—BIAŁEJ, notuje ostatnio dość silne ożywienie. W ciągu ostatnich dwóch tygodni odbył się szereg publicznych zgromadzeń i referatów. I tak w sali kahalnej przemawiał przewodniczący egzekutywy org. Mizrachi w Krakowie, tow **dr. Eljasz Markus** nt.: „Stanowisko Mizrachi do aktualnych problemów sjonistycznych“. Kilka dni później urządzili tut. sjoniści- rewizjoniści w tej samej sali odczyt p. **dra Czertoka** ze Lwowa nt.: „Na nowych drogach do starego celu“. Również w sali kahalnej przemawiał tow. **Józef Rundstein,** członek kierownictwa **Akiby** nt.: „Gdzie droga młodzieży żydowskiej?“. Z okazji ośmsetnej rocznicy urodzin Mojżesza Majmonidesa odbyły się w sali Gminy Żydowskiej dwie imprezy, pierwsza staraniem „**Wiza**“ z referatem rabina **dra S. Hirschfelda**, druga w ub. środę staraniem stow. „**Tarbuth**“ i stow „**Bnei Brith**“. Na akademji tej przemawiali pp rabin **dr. M. Steiner** nt. „Majmonides i jego droga“, oraz profesor **dr. M. Zipper** nt. „Wpływ Majmonidesa na rozwój filozofji europejskiej“ Akademja została upiększona występem Żyd Chóru Mieszanego, który w sposób nader piękny odśpiewał kilka utworów. W ostatnim czasie odbył się odczyt tow. **dra Latzki-Bertoldiego**, urządzony w dużej sali Czarnego Orła przez **SSP „Hitachdut“**, oraz **Ligę Pomocy Pracującym w Palestynie.** Przemawiali ponadto tow **prof. Sack** z Warszawy, oraz tow. **Józef Zins.**

UWADZE RODZICÓW ŻYDOWSKICH! Tegoroczne opisy szkolne, tj. przydzielenie nowowstępujących dzieci do poszczególnych szkół według języka macierzystego, odbędą się dziś w niedzielę i jutro w poniedziałek, dnia 14 i 15 bm. w godz 8—12 i 14—16 w budynku publicznej szkoły powszechnej Nr. 1 w Bielsku, ul. Pierackiego. Do opisu mają się zgłosić rodzice wraz z dzieckiem i przedłożyć świadectwo urodzin dziecka. Do szkoły żydowskiej mogą być przyjęte dzieci z językiem macierzystym tak polskim, jak i niemieckim.

REPERTUAR KIN BIELSKO—BIALSKICH. Apollo: Tajemnica małej Shirley (Shirley Temple). — Rialto: Tajemnica ekspresu Nr. 6. — Miejskie Biala: Pieśń miljonów (w jęz. niem).

Kronika przemyska

ZATWIERDZENIE WYROKU NA DOMNIEMANYCH ZABÓJCÓW BŁP. BETHAUEROWEJ. Głośny proces poszlakowy przeciwko Ungerowi i Hardyszowi, oskarżonym o dokonanie mordu rabunkowego na 80-letniej staruszce Laurze Bethauerowej znalazła swój epilog przed Sądem Najwyższym w Warszawie

Sąd Najwyższy oddalił kasację oskarżonych, a temsamem urósł w moc prawa wyrok tut. Sądu okręgowego, którym na podstawie uchwały przysięgłych, skazano Ungera na karę więzienia przez 12 lat, zaś Hardysza na 7 lat. **(Seg).**

— **Moskwa.** Ujęto szajkę bandytów w składzie 11 ludzi. Czterech przywódców rozstrzelano, pozostałych skazano na długoletnie więzienie.

— **Praga.** W pobliżu Pragi zderzyły się podczas ćwiczebnego lotu dwa samoloty. W katastrofie zginęli lotnicy i dwaj mechanicy.

— **Bordeaux.** W departamencie Gironde spadł samolot wojskowy. Jest 3 zabitych i 2 rannych.

Pełna tabela wczorajszego ciągnienia loterji

I i II ciągnienie

GŁOWNE WYGRANE

Zł. 10.000 na n-ry: 18991 123657

Zł. 5.000 na nr.: 14401

Zł. 2.000 na n-ry: 39.964 93760 136736 184977

Zł. 1.000 na n-ry: 47589 64611 73798 100845 136316 151795 164286 166519

Zł. 500 na n-ry: 446 11703 50856 61150 75057 90911 91790 93036 101317 105619 112350 128913 152434

Zł. 400 na n-ry: 7408 14797 15110 17926 20022 37183 45337 46070 63714 63872 64745 77724 79299 95822 124298 128543 151732

Zł. 300 na n-ry: 2724 6616 9910 26333 34141 41164 43546 64815 64955 66650 96170 103827 110820 115349 117639 131359 150323 151562 156519 163778 164912 181190 181223

Zł. 250 na n-ry: 2680 4699 7564 10699 18121 21487 22405 23628 24783 44818 55158 58461 61990 62368 71632 72270 72620 73089 74279 84187 89377 90398 90859 91201 96596 102097 102805 114786 118699 120344 124754 125341 125124 131132 132147 133509 136970 137113 140576 141391 144301 144324 146076 149320 149868 150266 160042 169918 171220 171373 174157 174843 182310 183841

Po 200 zł.

20 141 1038 146 91 519 620 811 2134 301 632 927 3036 4190 419 586 613 801 5053 307 21 450 581 631 963 6077 153 613 727 834 7584 761 89 98 971 8216 540 49 87 753 907 9086 191 349 547 856 933 37

10304 410 698 811 998 11891 12130 440 739 13207 728 14006 252 864 15168 666 934 49 16168 900 17247 554 678 88 18282 315 55 457 83 673 901 19 19661 785

20863 21118 262 438 66 526 22082 149 245 386 443 23430 898 959 24054 83 129 237 587 25313 91 410 27 580 644 97 26280 507 90 869 27011 238 511 28382 574 829 29164 68 249 64 392 99 443 976

30335 926 31059 400 676 91 752 80 95 843 992 32390 419 823 44 33516 934 34694 966 78 35406 599 36395 636 37235 49 64 727 950 38115 330 34 427 773 802 39007

40047 237 82 590 745 41056 103 354 79 506 698 42150 489 584 849 74 44139 428 589 634 45424 519 46291 47368 48065 189 764 973 49097 575 758 897 959 99

50525 753 934 51030 528 755 936 68 52251 764 53865 54243 459 637 871 928 55020 191 357 574 709 53 56630 741 57042 119 892 58300 26 38 649 714 59005 649 942

60082 616 781 61027 505 859 62161 373 414 948 63591 721 59 809 960 64001 77 253 94 370 768 65273 819 66065 359 906 67048 110 49 326 405 779 854 68001 184 270 373 69057 232 335 432 683

70446 645 894 71129 376 565 602 72017 161 368 478 560 603 796 73053 134 342 44 65 96 464 74086 669 75060 157 276 861 76205 87 400 574 82 608 77320 65 508 78068 303 51 599 641 721 79151 333 70 993

80540 742 995 81042 82041 323 36 62 512 694 83447 555 84470 565 71 988 85596 820 86184 213 345 934 93 87017 341 75 88026 675 96 930 59 89108 477 534 50 897

90470 626 91048 56 61 306 492 772 822 937 92893 971 87 93006 224 48 354 904 94148 683 708 64 95181 261 420 605 96114 475 998 97327 410 565 607 98465 611 90 843 928 93 99137 212 452 591

100127 568 101211 591 722 956 67 76 102028 77 398 483 589 103024 61 92 179 284 355 69 425 52 964 104072 290 741 105084 441 708 808 107569 108054 182 109215 423 637 723

110082 302 111386 112134 239 517 89 998 113439 114794 115008 85 209 579 967 116467 715 966 117525 642 118042 541 997 119083 140 452 549

120417 35 97 804 961 121240 574 684 122004 783 123249 486 124323 814 125289 654 757 126789 972 127548 128033 516 35 74 129293 399 688 96 785

130003 151 291 510 26 675 834 131085 156 132225 438 931 69 133370 756 959 134502 663 746 135222 30 136013 44 436 548 694 780 137007 102 361 623 138159 891 915 139108 316 734

140302 77 492 786 141425 606 142092 285 783 143547 144106 91 543 901 145455 839 146258 147328 754 148380 424 50 507 149133 82 571 669 838

150012 225 535 645 845 56 151117 70 839 152520 952 153061 113 491 549 920 87 92 154005 23 31 288 473 549 84 781 155048 178 301 42 59 915 156213 85 751 157060 116 384 158110 33 506 53 691 767 159298 659

160016 51 456 905 18 161634 823 89 162007 120 54 210 465 163487 674 801 164315 433 572 757 165128 262 337 458 806 51 75 936 94 166090 130 450 813 32 87 167585 736 168325 571 683 169139 300 92

170067 324 85 96 519 911 171041 228 859 950 87 172007 786 963 173237 548 174269 308 36 175172 357 479 511 750 54 176021 85 95 489 177009 365 544 178258 315 179425 579

180429 617 43 875 181012 825 182711 99 919 183218 342 753 934 184027 191 252 545 749 84 819

Po 50 zł.:

391 1174 208 399 587 641 853 2039 355 563 755 858 67 3133 480 4218 45 759 5364 6344 8158 333 530 702 974 9097 216

10506 953 11218 313 18 654 925 12295 407 813 13559 14466 550 15176 379 529 884 940 16157 304 525 893 17126 564 18117 280 307 890 95 19064 339 997

20044 235 98 365 405 814 22068 282 97 620 73 953 23027 139 305 471 789 956 24106 409 568 635 972 25245 895 26049 476 27272 773 28047 245 341 86 589 751 29325 412 673 97

30837 31079 240 337 561 932 32791 33247 468 34155 448 671 838 919 35390 705 835 36116 57 547 653 37093 570 632 931 38597 600 90 39280 604 855 82

40098 161 78 245 304 440 91 992 41336 572 916 42437 43001 305 34 67 613 41 44297 845 45256 352 451 967 47533 48111 735 923 49671

50043 513 41 681 796 51880 52126 858 92 53812 54262 55337 448 616 56247 786 821 57182 289 575 701 58162 468 528 642 59285 896

60084 151 220 447 513 678 799 977 61227 539 617 741 62299 455 62 800 63561 628 876 64112 39 50 599 65077 127 451 511 42 91 66234 54 633 67226 383 474 882 68266 676 873 69148 52 272 756 66 878

70103 270 358 560 71124 515 72067 220 652 761 815 73204 952 74568 75266 67 596 769 86161 302 419 799 801 27 76101 320 567 779 78771 873 901 79147 600 717

80129 391 490 530 999 81065 367 453 88 531 628 955 82081 855 83614 84898 973 85824 30 86836 978 87021 710 816 80 88086 382 554 715 39 89231 90 349 90 448 725 840

90992 91684 894 97 92100 237 93093 734 94581 801 95270 328 410 887 96219 967 98149 235 309 487 99251

101495 730 102222 745 103415 104161 105815 106057 263 799 906 107122 641 759 108021 84 109287 399

110078 409 573 79 790 111068 79 243 840 981 112036 63 900 113080 570 608 707 26 114792 115287 752 116038 191 211 74 413 656 117158 661 118175 468 119512 66 714 26

120035 461 121121 122012 194 123214 514 628 752 954 124043 491 125184 285 598 126047 65 110 620 875 127225 493 514 128130 129489 712

130475 723 830 970 91 131259 739 842 976 132423 601 133089 487 740 65 924 134238 435 47 705 56 960 135535 136060 92 204 315 853 137257 81 320 590 138024 139143 810 969

140364 141059 564 999 142227 305 503 21 963 143164 661 79 746 874 144415 145093 520 600 146102 495 701 147001 137 356 644 57 148643 738 149734

150008 162 151109 272 88 406 42 581 771 897 152141 395 153066 200 700 851 154102 40 277 681 94 155138 369 838 922 156129 596 617 816 157398 158664 789 159931

160245 355 949 161097 617 734 162522 627 759 75 163366 164798 855 165806 918 93 166032 167136 647 168001 6 202 375 601 169008 80

170549 171204 467 685 976 172056 717 868 173001 129 84 768 801 174227 996 175316 656 176408 766 920 177127 341 590 702 28 178419 741 973 179151 397 632 806

180791 838 79 181056 190 353 182220 760 843 183482 509 694 863 97 184328 851

III-cie ciągnienie

Po 200 zł.

680 1717 2461 3183 4318 5936 93 6501 811 7208 8074 820 9399 707 10275 11659 12752 13076 14075 424 82 801 15423 643 16599 883 17702 934 18027 146 842 19621 859 85 20700 21156 852 53 22139 809 23214 536 24101 275 981 25071 26061 224 712 27103 30503 31466 32340 645 33085 278 34277 553 36098 420 37812 38213 444 770 39204 895 40350 53 41022 42287 43137 44134 45008 46870 48342 49570 54790 55458 58010 192 746 59505 60171 946 61238 378 62288 63032 64073 236 411 532 817 63 65332 518 67123 781 95 68081 174 677 797 842 69801 70948 61 73047 100 58 937 78 76429 751 812 79688 99 891

80122 872 82154 435 626 929 83427 84713 87448 794 88413 89312

90140 200 977 91021 322 92613 93326 479 96 94793 95005 97544 98444 99046 859

100410 591 691 101319 532 848 102315 781 103232 104138 561 976 91 105015 415 965 106502 108275 109010 61 333 579

110191 809 111668 745 112642 113088 375 478 876 115471 116156 687 117408 581 118670 119237 406 60

121394 690 846 122074 271 321 123632 729 124317 809 125157 376 518 88 915 126147 127789 938 128291 129534 684

130008 421 33 745 131694 133646 92 134216 135056 136454 137968 138335 690 777 139255 839

140110 273 555 141332 142713 91 841 933 143086 144280 600 145625 808 146123 55 278 147270

150051 79 151608 152163 611 153297 611 730 154976 156600 729 157138 158156 301 554 159681 721

160537 161534 162333 949 163233 501 823 903 164641 165304 511 166703 167344 832 168353 169055 971

171274 682 172290 517 990 173761 829 999 174782 175187 176985 177629 178206

180524 39 781 914 181061 318 182657 183059 348 184722 88

Po 50 zł.:

144 274 1075 197 617 747 2043 3472 5254 392 6333 692 7354 8466 980 9947

12307 13099 460 98 14975 15928 16313 638 53 880 18594 20174 833 21374 23820 24112 313 753 25074 978 85 26519 600 28135 226 316 27 679 29032 884 30468 588 32948 33688 763 34122 35377 36557 39205 640 42454 817 43100 572 875 45347 99 46265 47717 974 48497 49266 505 50143 51302 795 53761 54400 55429 670 884 59080 422 60623 61055 163 371 433 62421 64303 67 67948 68432 507 69426 70281 996 71190 597 658 72497 73175 631 862 74540 75414 76676 77253 78036 79203

80022 282 726 81363 425 87 82418 640 768 83232 963 84437 85368 871 86574 875 87567 674 88377 794

90142 91198 289 92581 97068 101 443 539 99571

100796 843 101648 104261 105081 114 807 106284 107884 108727 109041

110407 111495 742 112904 113411 961 114866 946 115421 880 978 116936 117734 119048 219

120503 121615 122102 71 718 959 123096 124546 51 125053 433 126458 891 128809 129808

130276 891 996 132193 524 41 687 134595 135356 970 137397 138908 19

140063 926 141308 540 695 142878 144236 810 145101 67 545 607 146321 648 147265 732 148095 492 932

151259 359 153308 554 613 156273 157976 158567 159020

160371 161359 162227 808 79 929 164609 714 960 165060 234 810 166598 748 834 167407 168768 831 169445

170203 171697 174621 821 958 175252 177451 64 178605

180375 181477 182781 183198 184677

IV-te ciągnienie

GŁOWNE WYGRANE

Zł. 20.000 na nr. 14539.

Zł. 10.000 na nr. 36364.

Zł. 5.000 na n-ry: 147161 184309.

Zł. 2.000 na n-ry: 64986 111789 174251

Zł. 1.000 na n-ry: 111191 134267 136131 138090 145965 160797.

Zł. 500 na n-ry: 1748 3193 5459 15965 25529 60814 87972 100444 102518 114745 146674 147971 174732 175776 177219.

Zł. 400 na n-ry: 12368 28125 32934 33418 54519 56502 62116 71255 89684 99648 102163 108982 109241 110584 148630 150538 158666 162167 166212 174512.

Zł. 300 na n-ry: 3668 13291 16329 16994 19074 33332 43376 53594 61976 64696 66535 66969 71353 73182 86171 91102 114462 112823 115571 125264 13948 166242 179640. 91184 92972 94377 102782 102864 114047 119753 130913 134045 150142 165478 170959 184551

Po zł. 250:

448 23370 24570 33265 34795 39398 39448 41468 45427 46752 50331 50805 57393 58316 69877 72080 73262 75048 76259 76429 95293 98871 98940

Po 200 zł.

34 164 725 1154 561 743 54 3456 4770 996 5643 6627 53 912 7007 365 704 8039 661 9592 10082 477 11207 353 699 12075 361 433 95 743 821 13018 112 382 558 654 14377 15370 16034 149 94 18995 19072 20083 368 826 22085 122 342 23249 24240 892 25219 387 732 995 26658 27571 29110 721 42 939 30396 31278 497 832 946 32065 442 846 34115 902 35052 36331 469 75 37048 648

38363 39906 40941 41398 593 906 42925 43838 44706 45143 79 46782 47291 48904 49164 599 802 963 54210 11 870 55244 857 56022 219 58188 221 59107 403 95 637 60293 61564 937 62217 313 636 842 63383 712 939 64381 65349 764 66369 67440 514 68007 862 66 986 70678 71492 810 72879 73445 74229 75235

76229 91 334 418 77531 889 78074 79126 67 256 359 566 656 80376 81545 605 82057 83198 84691 895 85315 450 88332 546 89366 560 90036 91507 609 92047 65 602 782 969 94021 95729 97620 99167 801 100386 771 101306 103761 104208 649 105775 106126 721 82 952 107232 486 624 787 923 109759 989 110524 661 111610 112786 113077 925

114615 115399 496 924 116817 117290 413 18743 73 120078 265 997 121628 123248 124693 125267 595 791 126156 336 127221 728 128309 130172 132133 246 728 905 133857 910 134038 95 202 135174 137264 457 760 139911 140199 287 619 919 142437 597 144122 145534 146521 147807 148473 844 149081 870 957 150249 524 976 151002 530 780

152595 153620 58 154145 155330 981 156057 426 158840 159394 693 160151 61 270 338 83 413 161171 635 162588 885 163787 165362 467 166100 267 167326 547 168796 169018 21 278 598 170251 350 414 171819 172091 378 691 174200 549 175209 846 176059 356 70 515 177448 757 178944 179343 449 845 55 181564 715 888 182461 630 183524 184391 635 48 836

Po 50 zł.:

489 694 1581 3653 957 4125 305 762 5279 6262 7096 328 490 940 8510 9204 380 10023 199 433 64 4789 922 11104 12546 763 867 87 14011 269 16019 17141 492 778 975 18438 19767 20055 21589 665 978 22945 23061 641 24198 757 25210 623 26274 389 415 773 928 57 27343 28192 29029 487 32273 33440 802 34707 35600 928 36798 37087

39101 849 40318 892 41476 734 888 42538 930 43038 669 992 44031 890 45580 46821 47134 42 48080 643 49858 50531 32 896 51324 68 52136 851 57 53173 709 884 54232 727 55485 56845 57873 58716 911 60636 61095 936 62401 63545 675 64144 519 65164 437 543 791 66430 751 814 67407 39 649 68577 607 937 70683 770 71012 486 72203 301 476 572 904 73274 603 75206

76426 627 77041 343 825 920 78038 79182 400 80449 82204 618 84079 175 85143 897 998 87524 88659 823 31 89199 91951 92348 559 93597 693 94926 96245 97737 98375 743 100891 101368 737 102374 104075 78 297 105172 560 106267 703 10824[illegible] 109051 561 110235 112303 113107 403

114002 998 115942 116841 117060 358 556 723 841 118612 728 92 119000 321 120580 121109 672 122179 124282 423 974 125121 304 128004 32 857 129103 271 440 929 133116 789 134280 438 135124 407 22 136104 873 920 137081 558 138106 992 139134 140596 858 141600 142366 524 143701 145643 873 989 146301 38 589 147793 803 150499 151114

152259 387 475 536 153740 155643 969 156203 450 525 157574 615 158851 159366 724 160283 626 708 162662 729 164084 807 15 165942 166384 592 167366 168446 654 73 797 169051 324 170041 65 282 413 991 171240 173954 174161 238 175124 176988 177256 363 67 179588 867 68 182 216 907 183058 88 548 766 74 184715 68 855 74

Wolne posady

ZASTĘPCÓW, podróżujących w branży naczyń kuchennych poszukujemy na poszczególne miasta i uzdrojowiska. Tylko pierwszorzędne siły Zgłoszenia pod „Egzystencja“ do Biura ogłoszeń Roth, Tomasza 15 3174x

AKWIZYTORÓW zdolnych, wymownych, dobrze się prezentujących z dobremi referencjami poszukuje się. Zgłoszenia pod „Prowizja lub pensja“ do Biura Ogłoszeń Stattera, Rynek 8. 3175

Nauka i wychowanie

KWALIFIKOWANA nauczycielka wychowawczyni poszukuje lekcji Zakres: szkoła powszechna, niższe gimnazjum. — Ewentualnie za wikt. — Zgłoszenia: Dobra hebraistka“ do Admin. „Nowy Dziennika“. 1778g

ABSOLWENT Uniwersytetu udzieli lekcji za pokój w Chorzowie. Specjalność: łacina, hebrajski. Zgłoszenia: Księgarnia E. Wiener, Katowice dla „Chorzów“.

JĘZYKÓW obcych francuskiego, niemieckiego angielskiego, każdy łatwo wyuczy się. Komplet każdego języka metodą „Globus“ na 14 dni tylko Zł. 4'40. Po ukończeniu ozdobny — dyplom premje. Zgłoszenia przez kwiecień „STUDJUM“ — KRAKÓW, BATOREGO L. 24. 3176x

Matrymonjalne

KTÓRA Z PAŃ CHCE JECHAĆ DO PALESTYNY. Szukam panny do lat lat 35, z małym kapitałem, w celu matrymonjalnym na wyjazd do Palestyny. Zgłoszenia do Admin. „N. Dziennika“ pod „35 lat“. 1802g

OŻENIĘ się z młodą, reprezentacyjną i ładną magistrą polską, z kapitałem. Zgłoszenia do Adm. „N. Dziennika“ pod „Właściciel apteki i realności“. 3181x

WAŻNE DLA PAŃ!

LAMPY elektr. 8-plom. nikl.		Zł. 14'80
SERWISY stołowe 6-cio osobowe, porcel. różne wzory	„	29'50
SERWISY kawowe 6-cio osobowe, porcel. różne wzory	„	6'80
TALERZE porcelanowe, głębokie, płytkie i deserowe po	„	—'30
FILIŻANKI z podstawk. porcelanowe złocone para	„	—'75
ZASTAWA SZKŁA (25 sztuk), pięknie szlifowana	„	8'90
GARNITURY DO WINA 6-cio osobowe, kolorowe	„	4'50
GARNITUR DO PIWA (6 puharów, 1 dzban)	„	3'—
ZASTAWA SZKLANA różowa z czarną nóżką „Zawiercie“: 6 puharów do piwa, 6 do wina, 6 do wódki i karafka, razem 19 sztuk	„	8'20

poleca **J. DIENER** Kraków, Szewska **20**
pod każdym względem bezkonkurencyjny Skład Porcelany, Szkła, Lamp elektr., Kryształów i t. p.
Prosimy przekonać się, bez obowiązku kupna.

Ploteczki

Hala: — Słyszałaś jaką karjerę zrobiła Zocha? Jadzia: — Kto? Ta piegowata, opryszczona Zocha? Hala: — Tak. Zaczęła nagle używać jakichś kremów, pudrów i mydeł Benignina D-ra Stenzla i odrazu, jak ręką odjął, piegi, pryszcze gdzieś znikły, dostała śliczną matową cerę — poprostu inna Zocha. Nic dziwnego, że jak ją poznał ten młody bankier Zdziś z miejsca się w niej zakochał i szast, prast, już się z nią ożenił. Jadzia: Jak powiedziałaś? Benignina D-ra Stenzla? Serwus! Pędzę kupić A nuż jakiś bankier zakocha się we mnie! Hala: — Tak, kup. Tylko bowiem Benignina zawiera ambrę, ekstrakt z roślin Mórz Południowych, która wpływa tak zbawiennie na skórę, że cera staje się młoda i świeża. Jadzia: No to pa! już lecę, bo jeszcze mi wszystko wykupią. 3185x

BENIGNINA

Do moczenia bielizny: HENKO, soda do prania i bielenia.

CHORY ŻOŁĄDEK
JEST NIERAZ POWODEM POWSTAWANIA NAJROZMAITSZYCH CHORÓB

ZIOŁA Z GÓR HARCU Dra LAUERA
są dobrym środkiem dla uregulowania żołądka, usuwają obstrukcję, są łagodnym naturalnym środkiem przeczyszczającym, usuwają substancje gnilne, zatruwające organizm.

ZIOŁA Z GÓR HARCU Dra LAUERA
stosowane również przy cierpieniach wątroby, nerek, kamieni żółciowych i hemoroidach są chętnie przyjmowane przez chorych

JAŚNIEJ SŁOŃCA
NAJLEPSZA ZAPRAWA DO PODŁÓG
ODŚWIEŻA ZNISZCZONE POSADZKI, LINOLEUM
i FARBUJE MOMENTALNIE BIAŁE PODŁOGI
NA MAHOŃ LUB ORZECH CIEMNY.

Zdrojowiska

ZAKOPANE. „TUBEROZA“, pensjonat renomowany, komfortowy, pod zarządem Bali Finkelsteinowej, telefon 708, przyjmuje zgłoszenia na święta Wielkanocne. Uprasza się o wcześniejsze zamówienia. 3046x

ZAKOPANE. Pensjonat „Oaza“ — pod zarządem Ehrlichówny i Hochbergerowej, jest w okresie świątecznym otwarty. — Ceny znacznie zniżone.

ZAKOPANE. — „Igmar“ droga do Białego. Pensjonat z nowoczesnym komfortem, pod zarządem Berenbaumowej, — podczas świąt otwarty. Ceny zniżone. 3163x

Lokale

POSZUKUJĘ 1 pokoju z piecem lub bez, suchego, słonecznego, najchętniej w nowym domu. Zgłoszenia z podaniem czynszu do Adm. „N. Dziennika“ pod „Samotny“. 1262x

DO WYNAJĘCIA komfortowe mieszkanie pięciopokojowe: Kraków — Aleja Słowackiego 56. — Tel. 168-43. 1808g

DO WYNAJĘCIA 2 pokoje i kuchnia na III. piętrze przy ul. Wrzesińskiej L. 8 (przecznica Dietla). Wiadomość u gospodarza. 1779g

ZARAZ do wynajęcia pokój z utrzymaniem, lub bez, dla pań lub panów: Dietla 111. I. piętro, m. 7

SMACZNE obiady po zniżonej cenie, wydaje się: Dietla 111, I. piętro, m. 7

ZNIŻONE CENY INSERATÓW

Gratulacje i kondolencje do 4 wierszy Zł. 5·—
Ogłoszenia ślubne i zaręczynowe . . „ 10·—
Podziękowania lekarskie do 25 mm. Zł. 10·—
Nekrologi (klepsydry) do 60 mm. w I. łamie „ 20·—

Drobne ogłoszenie za słowo 10 gr.
Dla poszukujących pracy . . 5 gr.

Ogólna taryfa inseratowa uwidoczniona jest u dołu strony 16-tej.

INSERATÓW DROBNYCH nie przyjmuje się telefonicznie tylko wprost w Administracji i wyłącznie ZA GOTÓWKĘ.

HOTEL MONOPOL, Kraków, Gertrudy 1 (centrum). Pokoje wykwintne od zł. 4'50. 1738g

Sprzedaż

WĘDLINY oraz MACE na Pesach poleca najtaniej BAKALARZ, DŁUGA 50. 1807g

כשר להג הפסח

MACE KLAPHOLZA — znane z najlepszej jakości, cienkie, prawdziwe tylko z napisem Klapholz na każdym rulonie. Zastępstwo: Prinz, Bożego Ciała 20. 1610g

FIRANKI, kapy, serwety, poleca najtaniej artystyczna pracownia Holcerowej, Kraków, Jasna L. 8. 1327g

KILIMY ARTYSTYCZNE — Dywany perskie: Grünerowa, Kraków, ul. św. Tomasza l. 26. 1298kr

„RIGO“ usuwa radykalnie odciski. Pudełko 50 groszy. Skład Główny: Drogerja Schapsensohna Kraków, Plac Nowy. 2498x

NACZYNIA kuchenne nakrycia alpakowe pierwszorzędne, po cenach hurtowych: SCHOR, — Kraków, JÓZEFA 3. — Przy kompletach rabat 3031x

FIRANKI, KAPY, w wielkim wyborze, poleca — WYTWÓRNIA JÓZEFA ROTTNERA, Kraków FLORJAŃSKA 38, telefon 176-92. 2875kr

SALAMI כשר להג הפסח najlepsze — po cenach najtańszych do nabycia TYLKO we firmie A. S SPIRA fabryka wędlin w Krakowie, Krakowska 5 tel. 102-58. Również polecam na Pesach pierwszorzędny miód „Kościuszko“. 3109x

NIETYLKO TAŃSZA — ale znacznie lepsza jest bielizna — zakupiona wprost we Fabryce Bielizny „PAW“, Kraków Florjańska 4. Wykonujemy zamówienia na miarę — z własnych lub powierzonych materjałów.

UWAGA! HENRYK RAUCH Kraków, Starowiślna 17 poleca po najtańszych, konkurencyjnych cenach Pończochy, BIELIZNĘ damską, Przybory do szycia i haftu, Guziki etc. **BONY RABATOWE**

NAJTANIEJ w Krakowie w OLBRZYMIM WYBORZE nabędziesz pończochy, rękawiozki, bieliznę damską i męską w Firmie „ŹRÓDŁO POŃCZOCH“, PLAC DOMINIKAŃSKI 1. Dla przykładu podajemy kilka cen: Pończochy jedwabne i matowe z prawdziwym szwem 1'50, 1'75 — fildecossowe 0'70, 0'85 — rękawiczki imitacja irchy 0'75, 0'90 — reformy damskie fildecossowe — 0'55, 0'65, jedwabne 1'10 i wiele innych artykułów po cenach NIEBYWALE NISKICH poleca ZNANA Z TANIOŚCI Firma — „ŹRÓDŁO POŃCZOCH“ Kraków, PLAC DOMINIKAŃSKI 1. 3156x

DROGUERJA SCHAPSENSOHNA, — KRAKÓW, ESTERY 16 telefon 163-84, — poleca „LANOLINOL“, specjalny puder ŚWIĘTALNY dla dzieci oraz ODŻYWKI 3169x

LODOWNIE w każdej wielkości, najkorzystniej kupisz: Sattler, Kraków Stradom 18. 3086x

ŚWIĘTALNY PUDER DLA DZIECI POLECA NAJTANIEJ — DROGERJA „POD LWEM“ — STRADOM 7. 3144x

TEGO JESZCZE NIE BYŁO! — Nowo otwarty sklep z towarami okazyjnemi. Ceny zdumiewająco niskie: Pulowerki wiosenne 1'65. Apaszki jedwabne, najnowsze 1'20. Reformy damskie —'65. Rękawiczki damskie modne —'95. Koszule „Polo“ męskie 1'70 Koszulki „Polo“ dziecięce —'95. Skarpetki męskie —'30. — Pończochy damskie i męskie —'60 Pończochy dziecięce Nr 10 —'50. — Pod firmą — „TOWARY OKAZYJNE“ STRADOM 2. 3042x

FORTEPIAN okazyjnie bardzo tanio do sprzedania: Rynek główny 11/4.

KREDENSY kuchenne uniwersalne (nowy wzór wiedeński), oraz wszelkie meble kuchenne, — przedpokojowe, pokoje dziecięce, solidnie wykonane, na dogodnych warunkach — Petzenbaum Kraków, Rynek gł. 12 Pasaż. 3033x

Różne

WINA ŚWIĘTALNE, najlepsze, najtaniej tylko — L. SÜSSERA SYNOWIE Kraków, Poselska 13. 1753g

כשר לפסח

OD NIEDZIELI urządza my bezpłatną próbę naszych szlachetnych win zagranicznych świętalnych, które są pod względem cen i jakości bez konkurencji. F-a „VIN NATUREL“, Kraków — Sebastjana 17, tel. 123-28 1808g

כשר של פסח

RESTAURACJA „WEISSBROT“, Kraków Starowiślna 26, telefon 144-25, poleca na święta wina zagraniczne oraz miód i śliwowicę najlepszej jakości. — Ceny najniższe. — W czasie świąt lokal otwarty. — Lokal gruntownie odnowiony. 1780g

DŁUGOLETNIA KIEROWNICZKA — SALONU GORSECIARSKIEGO — WE WIEDNIU otworzyła własną pracownię, — gdzie wykonuje oryginalne modele wiedeńskie. Zapewniając solidną obsługę poleca się P. T. Klijenteli: B. Bobker, Kraków, Jasna 8. 3034x

DO PALESTYNY wyjeżdżającym urządza specjalne Kursy Samochodowe po zniżonej cenie Rządowo upoważniona Szkoła Samochodowa — Kosturkiewicza, Kraków Szewska 1. 3095x

כשר של פסח

ZNANA RESTAURACJA WEISSBROTA, Kraków Gertrudy 6, zawiadamia, że w czasie świąt wydaje obiady, kolacje, po cenach przystępnych. 1777g

ZAKŁADKI do płaszczy i sukien, oraz hafty, tamborowanie według żurnali wykonuje znany zakład plisowania, mereżkowania, endlowania, obciągania guzików i wyrabiania dziurek „Okręt“ DIETLA 17. Filja ZWIERZYNECKA 22. 3155x

DUŻY wybór parasoli parasolek, — najnowsze wzory, solidne wykonanie, ceny ściśle fabryczne. Pokrycia, reperacje najtaniej: Wytwórnia — Krakowska 31. 1776x

FORTEPIANY, PIANINA STROI NAJTANIEJ ROM, BOŻEGO CIAŁA L. 10, telefon 166-20.

Na święta! prawdziwi smakosze zakupują **wino i miód** כשר של פסח wyłącznie tylko u znanej firmy. **SPIRA, Kraków, Krakowska 26,** Tel. 188-30

INSTITUT Cosmetique „Iaffee“, Kraków, ul. BATOREGO 19, telefon 151-36, usuwa wiosenne wady cery radykalnie racjonalnie. 3157x

LEKARZ praktykujący poszukuje miejscowości Zgłoszenia pod „Wynagrodzenie“ do Adm. „N Dziennika“. 3037x

KARNISZE stylowe do okien, oprawia obrazy najtaniej: Klipstein, Podgórze, Salinarna 20. 1804g

HAFTUJĘ, szyję bieliznę, wyprawy ślubne, — szycie bluzek, — pyjam szlafroków — Stockowa Dietla 50, II. piętro. 1809g

SREBRNE przedmioty reperuje i odnawia Wytwórnia „HERZOG“, Kraków, ul. Berka Joselewicza 2. Telefon 163-07. 1799x

UWAGA!!! PRZEMYSŁ FIRANKOWY! Siatki filetowe oraz kordonki w różnych gatunkach, po cenach niskich poleca — Firma T. i J. Orenbach, Kraków, Stradom 9. 3036x

Radość świąteczna! Pić jedynie wina **węgiersko-tokajskie** tylko wyłącznie od znanej firmy **SPIRA, Kraków, Krakowska 26** Tel. 188 30 Rok zał. 1805 כשר של פסח

NAJLEPSZE WĘDLINY

כשר של פסח

pod ścisłym nadzorem rabinatu, — jakoteż gęsi smalec do nabycia tylko we Fabryce wędlin H. Frischera (dawniej B. Gronner) w Krakowie — przy ul. św. Katarzyny 4 telefon 128-57, sprzedaż detaliczna w firmie B. Gronner, Plac Dominikański 5. 3145x

WYKWINTNA konfekcja dziecięca i dla młodzieży do lat 16. Płaszcze, sukienki, przepisowe mundury szkolne — „KORALL“, Kraków, ul. Grodzka 9/I. Ceny niskie Urzędnikom udogodnienia. 3011x

Kupno

STARE AUTA ciężarowe napędu łańcuchowego, najchętniej Greffy i Saurery oraz traktory — poszukuje: Natan Wechselberg, Borysław. 1811g

NOSZONE ubrania kupuję, płacę dobrze: Goldberg, Kraków, Gazowa L. 13. 1806g

Posad poszukują

BEZPŁATNEJ praktyki biurowej w poważnem przedsiębiorstwie poszukuję. Mam lat 21. Zgłoszenia: „Inteligentny“ do Adm. „N. Dziennika“. 1754g

BUCHALTER, specjalista do księgowości przebitkowej, poszukuje posady. Zgłoszenia do Admin. „N. Dziennika“ pod „Specjalista“. 1788g

PRZEDSTAWICIEL dobrze zaprowadzony na Górnym Śląsku oraz Zagłębiu Dąbrowskiem w dziale czekoladowym poszukuje zastępstwa fabryki czekolady oraz wafli. Referencje pierwszorzędne. Zgłoszenia pod „M. 2“ do Admin. „Now. Dziennika“. 1787g

KUŚNIERZ do robót zakopiańskich, posiadający kartę rzemieślniczą, poszukuje — odpowiedniej pracy. — Przyjmuje też skóry na wyrób kożuchów wszelkiego rodzaju i koloru. Zgłoszenia do Adm. „N. Dziennika“ pod „Zdolny fachowiec“ 3182x

SZOFER, dyplomowany mechanik, poszukuje posady od 1 maja. Zgłoszenia: „Szofer“ do Admin. „N. Dziennika“. 3261x

PRENUMERATA: w Krakowie z odnoszeniem i bez odnoszenia oraz na prowincji i z przesyłką pocztową . . . . . . miesięcz. „ 4'30 kwart. zł. 12'90
Zagranicą z przesyłką pocztową . . . . „ „ 7'50 „ „ 22'50

OGŁOSZENIA. Podstawą obliczeń jest 1 milimetr w jednym łamie. Strona w tekście i nadesłanem na 3 łamy po 76 milimetr. Strona za tekstem 6 łamów po 38 milimetr. — Najmniejsze ogłoszenia drobne liczymy za 16 słów

CENY w złotych: I. strona 1'25. — Tekst 1'—. Nadesłane 0'75. — Za tekstem 0'25. — Drobne od słowa 0'10 gr. Dla poszukujących pracy 0'05 gr. Gratulacje i kondolencje do 4 wierszy Zł. 5'—. Ogłoszenia ślubne i zaręczynowe Zł. 10'—. Podziękowania lekarskie do 25 mm. Zł. 10'—. Nekrologi (klepsydry) do 60 mm. w I. łamie Zł. 20'—. Za zastrzeżenie miejsca dolicza się 25% za druk kolorowy 50%.

„NOWY DZIENNIK“ wychodzi codziennie, także w poniedziałki i dni poświąt

Wydawca: Za Spółkę Wyd. „Nowy Dziennik“: Zygmunt Hochwald. — Redaktor odpowiedzialny: Dr. Mojżesz Kanfer.
Nowa Drukarnia Dziennikowa, Kraków, Orzeszkowej 7, pod zarząd. Maksymiljana Feldmanna.